

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpolno za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Leban na Verdijevev tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

(Dalje.)

Na vprašanje dr. Tume, ali ve obtoženec, kako je on prišel v deželni zbor in kako do deželnega odbornišva, odgovarja dr. Rojic:

Navadno sem hodil s svojo družino vsako leto na Kranjsko, Štajersko, Koroško ali v Grac na poletni hlad; leta 1895 pa sem se na prošnjo dr. Gregorčiča odločil za Bovec, da sem tam agitiral za izvolitev dr. Tume v deželni zbor. Jaz tega gospoda osebno niti poznal nisem; vsled dr. Gregorčičevega priporočila pa in gledé na to, da mi Slovenci nima no študiranih ljudi tako na izbor, kakor Vi Italijani; gledé dalje na to, da je dr. Tuma sin revnih roditeljev, ter pozna reve davkoplačevalcev, pa da je bil ljudski učitelj ter pozna tudi težave tega stanu, da je postal potem še le doktor prava in c. kr. sodni pristav, mislil sem, da bode mož na svojem mestu, da bode imel srce za revnega davkoplačevalca in za ljudskega učitelja, in to je bil vzrok, da sem se zanj na vse kriplje potezal in žalibog največ pripomogel v to, da je bil izvoljen, ker v gostilni »Pri pošti« v Bovecu zbrani volilci so bili vsi proti dr. Tumi, razven nekega duhovnika, in da nisem jaz zanj z vso vnemo govoril, bi ne bil izvoljen v deželni zbor. V deželni odbor pa je bil imenovan za to, ker je on sam (kazanje na dr. Tuma) stavil pogoj, da sprejme deželno poslanstvo samo tedaj, ako se mu zagotovi tudi deželno odbornišvo; — kazal je torej, da hoče biti takoj odškodovan z letnimi 1200 gld.

Ko je tožitelj po gosp. predsedniku prašal zatoženca, ali ve še kdo drugi o njegovi prošnji za zopetni sprejem v državno službo, odgovoril mu je dr. Rojic, da mu zadostuje to, da mu je on sam — dr. Tuma — to pravil, sicer pa, da je slišal od dr. Gregorčiča, da se je višesodni svetnik Trnovec v Trstu zelo nepovoljno izrazil o dr. Tumovi prošnji.

Dr. Tuma je med drugim prašal tudi obtoženca, ali ve, iz katere vrste užitnine bi narasla tista velika škoda. Dr. Rojic: Iz vseh. Na vprašanje, iz česa sklepa obtoženec, da je bila škoda tako velika,

pravi dr. Rojic, da je o tem marsikaj slišal iz ust obrtnikov in podjetnikov samih, da je on za svojo osebo o tej škodi prepričan; navaja pa tudi iz govora deželnega glavarja v deželnozbornski seji dne 17. sept. 1901 naslednje besede: »Moram konstatovati dejstvo, namreč to, da sem jaz kriv, da je prišel ta predmet v deželni zbor v razpravo. Res je sicer, da bi bilo dr. Tumi ljubše, ako bi se ne govorilo o tej zadevi v seji deželnega zbora, moja dolžnost pa je bila skrbeti za to, da se vse razjasni, ker je moje načelo, da hodim vedno po ravnem potu. Zlasti tako zadevo, kakoršna je ta, ko gre za više 100.000 kron, moral sem naznaniti deželnemu zboru«.

Ko je dr. Tuma stavil še več vprašanj v zadevi užitnine, katerih očitna namera je bila, zмести zatoženca in spraviti ga v zagato, ter odvrniti porotnike in poslušalce od važnejših stvari oziroma od pravih predmetov zatožbe, rekel mu je dr. Rojic: »Jaz sem se že opravičil; če se hočete tudi vi, sedite sem na zatožno klop; tu je vaše pravo mesto, ne moje«. (Živahen smeh med porotniki in občinstvom.)

Branitelj dr. R. Luzzatto predlaga naj se prečitajo naslednji spisi:

1. »Soča« št. 113. z dne 1. oktobra 1901 v dokaz, da je bil dr. Rojic v nji napaden in da je inkriminirani članek le odgovor na te napade.

2. »Gorica« št. 80 in 81. iz leta 1901, v katerih je objavljen inkriminirani članek »Kje tiči laž?«

3. Pismi dr. Tume na dr. Gregorčiča z dne 10. januarja in 17. septembra 1897 v dokaz, da je dr. Tuma zahvaljeval dr. Gregorčiča na podpori za kandidaturo v državni zbor, ki je tako želel imeti tri dobro plačena mesta.

4. Pismo iz Postojne z dne 23. novembra 1899, na dr. Rojica in radi odpusta Henrika Tume iz začasne učiteljske službe.

5. Ovadba voditelja ljudske šole v Postojni na okrajni šolski svet v Postojni v dokaz, da je bil bivši provizorični podučitelj Henrik Tuma v Postojni od dežel. šolskega sveta iz službe odpuščen na podlagi redne disciplinarne preiskave.

devojka, ki sem jo občudoval pred nekaj časom.

Iz nekoliko besed, ki ste jih izpregovorili v slabi rusčini z natakajem, spoznal sem, da ste obe dami Poljakinji; in morda ni trajalo niti 10 minut, pa se je že razvila med nami zlata nit družabnega razgovora.

Pogovarjali smo se o različnih stvarih; in jaz, ki sem malo bolj vešč rusčini, sem prevzel vitesko službo tolmača med gospo in natakajem. Iz daljšega razgovora sem izvedel, da imam pred seboj čestito mater in njeno hčer; da bivati v Moskvi le mimogredé na poti v Ukrajino v Petrograd, kjer je obiskoval sin — oziroma brat — slikarsko akademijo.

»Podobni sve zapuščenima sirotama«, reče za časek starejša dama, »blodive po Moskvi in po razstavi, ali neznanje jezika naju ovira povsod. Skoro nikamor se ne morevi zganiti, nobenega napisa ne prečitati in ničesar ne razumevi. Poleg tega se Dobravka vseh Rusov tako otroče boji, da...« Ni dokončala stavka.

Razume se, da so me te besede spodbudile, da sem se ponudil srčno rad

6. »Soča« št. 99. z dne 24. avgusta 1900, v kateri je objavljen dopis iz Vrtojbe v dokaz, da je dr. Tuma na tamšnjem shodu govoril proti temu, da bi dežela prevzela pobiranje užitnine v lastno režijo.

7. »Gorica« št. 2. z dne 14. julija 1899, v kateri je objavljena nezaupnica, katero je dalo osmero slovenskih deželnih poslancev dr. Tumi ter od njega zahtevalo, naj odloži deželno odbornišvo.

8. Stenografski zapisniki sej deželnega zbora v dokaz, da je to, kar predbaciva dr. Rojic dr. Tumi njemu v javni seji deželnega zbora očital že prej oni mož, katerega vsi občudujemo radi njegovih zmožnosti, to je vitez dr. Pajer, in v daljni dokaz, da je dr. Tuma z namenom, da bi zavlekel sklep deželnega zbora o pobiranju užitnine v deželno režijo, trdil, da so v poročilu profesorja Berbuča gledé te zadeve odstavki, ki njega žalijo, dočim je častni odsek, ki se je izvolil na zahtevo dr. Tume, da preišče ali je trditev dr. Tume resnična, razsodil, da dr. Tumova trditev ne odgovarja resnici. Dr. Tuma pa je s tem zavlekel sklep o pobiranju užitnine za šest mesecev.

9. Zdravniško spričevalo v dokaz, da je dr. Tuma, ko je dobil spričevalo, po katerem je nesposoben za daljno javno službovanje, zopet hotel stopiti v javno službo.

Potem moram, da bi se mi ne moglo predbacivati, da ne poznam dotičnih zakonov na svojo žalost staviti še drug predlog, kateremu je moj zastopanec nasproten, je pa postavno opravičen. Jaz se ne bojim izida obravnave, ker dr. Rojic se je, kakor ste slišali, izvrstno zagovarjal in dokazal ono nesebičnost, ki je poosebljena v zdravniku, kateri je po svojem humanitarnem poklicu navajen ne zatajevanje sebe in skrb za druge. Resnica je, da on v svojem osemnajstletnem delovanju kot deželni poslanec ni nikdar hlepel po kakem plačanem mestu, dočim so se drugi, komaj stopivši v deželni zbor, že poganjali za mesto deželnega odbornika. Moj predlog je opravičen po določilih § 40. tiskovnega zakona, po katerem zastara vsako kazensko postopanje radi tiskovnega pregreška po šestih me-

na službo zapuščenima »sirotama«. »Če dovolite, popeljem vaju drage volje po razstavi; in to tem bolj, ker važnejše oddelke že dovolj poznam«.

Moj nasvet ste sprejeli dami ljubezno; in po obedu smo začeli zares dogovorjeno šetanje po razstavi. Zdaj smo bili se ve že dosti znani; in naši razgovori so postajali tem bolj zanimljivi, čim bolj so zapuščale pot gole uljudnosti. Tudi krasna Dobravka, ki je zrla s početka boječe na me, je postajala bolj zgovorna in zaupljiva. Imela je sto vprašanj, tisoč mislij...

Ura je minula kakor minuta. Ko nečeno smo prišli tudi do oddelka slavni ruskih zlatarjev. Znano je sploh, da se je rusko zlatarstvo povzdignilo do umetniškega razvoja in da njeni izdelki lahko tekmujejo (se merijo) z onimi v ptujih državah. Zlatarski oddelok na moskovski razstavi pa je kazal prav neverjeten pogled. Zlatá, srebra in demantov je bilo tu toliko nakopičeno in v toliko različnih oblikah finega vkusa moderne gizdavosti, da je človeka »iz te preproste češke gubernije« jelo kar sram biti. Zlasti izložbe znanega moskovskega zlatarja

secih, ako se v tem času obtožba ni ponovila. Ker moram smatrati, da je dr. Tumi kot odvetniku znana ta zakonska določba, in vendar v šestih mesecih ni storil nobenega koroka, da bi zadeva ne zastarela, moram sklepati, da je obnovitev opustil le radi tega, da se tožba konča z oproščanjem obtoženca vsled zastarelosti. Predlagam torej, slavni sodni dvor naj po § 259. št. 3. kaz. postop. oprosti obtoženca radi zastarelosti in naj obsodi tožitelja v poravnavo stroškov, katere svoječasno izkažem.

Sodni dvor je šel na posvetovanje in ko se je vrnil v dvorano, proglasil je predsednik, da je kazensko postopanje v tej pravdi v zmislu § 40. tiskovnega zakona zastarelo in da je dr. Rojic vsled tega oproščen obtožbe, tožitelj pa obsojen v plačilo pravnih stroškov, ki se imajo ugotoviti.

Dr. Tuma je napovedal pritožbo ničnosti. (Konec prihod.)

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice se je zbornični predsednik najprej spominjal smrti nadvojvodinje Elizabete. V ti seji je posl. Plantan interpeliral ministrskega predsednika zaradi dogodkov v Ríemanjih Radikalni Čehi so stavili tri nujne predloge, o katerih se pa ni razpravljalo, ker niso imeli zaostnega številca podpisov. Zbornica je prešla potem k drugemu branju vojaške predloge. Za predlogo se je oglašilo 24 govornikov, proti nji pa 50. V torek je prišlo do besede 8 govornikov. Prvi govornik je bil posl. Schrott. Za njim je govoril kot poročevalec manjšine posl. Schumeier. Posl. Schumeier govoril je za dvoletno vojaško službovanje. Govornik je protestiral, da bi vlada uveljavila vojaško predlogo na podlagi § 14., ako zbornica ne reši iste; grajal je nečloveške kazni privezovanja in vklepanja ter urgiral reformo zakona o vojaških taksah. Posl. grof Khevenhüller je zagovarjal vojaško predlogo ter povdarjal, da je pri nas jako potrebno zvišanje kontingenta novincev, ker ni dosedaj naša država v tem pogledu jednako korakala z drugimi državami. Posebno je povdarjal potrebo reorganizacije topničarstva. Posl. dr. Herold je rekel, da si hoče vlada s predstojajočo vladno predlego pomagati iz škrípca, ker nima za seboj dv tretjinske večine, katero bi vlada potrebovala, ako bi hotela predložiti državnemu zboru nov vojaški za-

Hlebnikova so slepila posetnikov pogled. In težko je prešteti, koliko ničemurnih stvari na tem mestu ni moglo zadržati vzdihov željčnosti v svojih prsih! Opazil pa sem, da uprav izložnico Hlebnikovo je vedno okroževal gospejski cvet ruske družbenosti. Nagibale so svoje glave nad trepetajoče briljante, in niso se mogle nasitiiti pogleda na to, kar ima lahko dvomljivo ceno v zgodovini sreče človeškega življenja. S tem pa še ni rečeno, da Hlebnikove izlagalnice niso bile vredne pogleda; nasprotno: tu je bilo mnogo znamenitega, umetnega in krasnega. Kamorkoli je človek pogledal, videl je: s čim se svetijo in blistijo dvorni saloni v Petrogradu.

Pristopili smo torej pred prekrasne, dragocene izložne skrinje Hlebnikovega zavoda. Moja ljubezna gospoda se sicer ni razvnela po vzgledu nekaterih drugih tovarišic; ali briljanti vendar niso izgubili popolnoma svoje privlačnosti. Tudi Dobravka je sklonila svojo glavico k demantovi zaponki — in gledala nekaj časa. V tem trenutku sem se ozrl nehoté na njene uhan. Bingljali so jej po lah-koma, rekel bi vkusno. (Dalje pride.)

LISTEK.

Slika in prilika*).

Česki: E. Jelínek.
(Dalje.)

Ali to ni trajalo dolgo; radovedno oko se je ozirolo kmalu spet po gladkem parketu. In našlo je nekaj, kar je bilo vredno pogleda. V gneči koket se je prikazala skromno, ali okusno oblečena devojka. Njen mili izraz v obličji, in čarobni, pa dobrotni nasmeh sreče na ustnicah sta obrnila nehoté pozornost na se. Bodisi kakor koli — v tem trenutku sem zašepetal sam pri sebi, da je ta devojka enaka kot št. 287. Pohitel sem v oddelok igrač po Nikolaja Pavloviča; ali ko sem se vrnil z njim, že ni bilo več videti one prikazni — odnesli so jo bili valovi, ki so se gibali zdaj mogočno po vsej dvorani.

Nevoljen sem iskal zadoščenja v — restavraciji. Prišel sem k jedini nezasedeni mizi in jel sem študirati jedilni list. Ali kako iznenadenje! Nisem še bil zvršil tega, kar pogledam slučajno pred se, pa vidim, da sedate dve dami uprav k moji mizi. In mlajša je bila uprav ona

*) Gl. »Materino delo« str. 106; Silvina. (Demanti.)

predlog naj bi se uvrstil pred § 25 in 26 nov paragraf, ki naj bi izrekel, da v pokritje stroškov, ki nastanejo iz pričujočega zakona, se ustanovi deželni šolski zalog, čegar potrebnosti se pokriva tako, kakor vsak drug deželni potrošek, in bi bilo z vsprejetjem tega predloga preskrbljeno pokritje večjih stroškov izvirajočih iz tega zakonskega načrta, ne da bi naš posestnik občutil preveč, glasoval je za ta predlog dr. Gregorčič in glasovali so zanj tudi vsi njegovi tovariši. In kdo je glasoval proti temu predlogu? Kdo ni „upošteval“ na položaja našega posestnika“, kdo ni „upošteval“ na okolnosti, da so šolske doklade tu in tam že naravnost neznošne“, kakor trdi dr. Tume organ „Soča“ v članku v svoji zadnji številki? Ta mož bil je poleg Italijanov baš isti odvnetnik dr. Henrik Tuma. Kdo je bil oni, ki je govoril celo proti takemu predlogu? Ta mož je bil zopet dr. Tuma. Ko je dalje stavil dr. Verzeznassi, kakor je bilo v italijanskem klubu dogovorjeno in v slovenskem sprejeto dodatni predlog, da zakon stopi v veljavo še le tedaj, ko bo potrjen zakon o pristojbinah od zapuščin, ko se določijo letni preostanki normalno šolskega zalog za šolske potrebnosti, in ko dovoli vlada prispevek najmanj 60000 K na leto učiteljskim plačam. Kdo je bil zopet proti temu predlogu, ki je določal pokritje večjih stroškov, katere bi inace nalagal novi zakonski načrt, ako zadobi Najvišje potrjenje, na ramena naših posestnikov in obrtnikov? Vprašamo, kdo je bil zopet tisti mož, ki ni „upošteval“ položaja našega posestnika ter okolnosti, da so po nekod za njega že danes šolske doklade neznošne? Ta mož bil je poleg Italijanov, ki so besedo snedli, zopet dr. Tuma.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da so bili naši poslanci pripravi zboljšati učiteljem njih gmotno stanje, a da so se na drugi strani odločno branili, da bi bili naši posestniki in obrtniki preveč obloženi s stroški, katere bi zahtevalo zboljšanje učiteljskih dohodkov. Razvidno pa je iz zgoraj omenjenega tudi, da je bil izmed slovenskih poslancev dr. Tuma jedini, ki je po svoji najboljši moči naše poslance oviral pri njih namerah ter da ni prav nič „upošteval“ žalostnega položaja naših posestnikov ter okolnosti, da so šolske doklade po nekod že sedaj neznošne“ za naše posestnike in obrtnike. Pri vsem tem pa se drzne njegovo glasilo „Soča“ zvrčati vso krivdo na one, ki so popolnoma nedolžni ter odvrčati od dr. Tume, ki je v tem pogledu čez drn in strn korakal z našimi narodnimi nasprotniki v največjo kvar našega posestnika in obrtnika. Naše ljudstvo je namreč začelo spoznavati dr. Tuma in je tudi po pravici ogorčeno zaradi njegovega postopanja, ki je bilo naravnost naperjeno proti ljudskim koristim. Zato pa bi ga hotelo njegovo glasilo „Soča“ kolikor mogoče oprati. To pa ne pojde več, naj pa zavija in laže kolikor hoče. Najmanj pa doseže „Soča“ svoj namen s takimi članki, kakršnega je priobčila v svoji zadnji številki pod naslovom „Kako pa delajo „poklicani“ voditelji naroda?“, ki nima v sebi niti jedne pametne misli ter mrgoli samih neresničnosti in zavijanj.

Ščuvanje proti pričam. — Sodnijskim potom pozvane priče morajo po svoji vesti izpovedati, kar jih sodnija vpraša. Naš kazenski zakonik prepoveduje šuntanje proti takim sodnijskim pričam gledé tega, kar so pričale pod prisego. Ta prepoved velja povsod v Avstriji, le na Goriškem menda poklicani činitelje te prepovedi ne poznajo. Zato se smejo pri nas priče javno smešiti, zasramovati in sumničiti. Tako je „Soča“ nesramno sumničila zaprisežene priče, ki so pričale v pravdi. A. G. bršček proti „Gorici“. O poštenjaku, ki je po svoji vesti izpovedal, je „Soča“ pisala, da se je spominjal ali pa tudi ne spominjal le tega, kar je bilo njemu prav. O neki drugi priči je pisala, da je pozabila popolnoma, kar je bilo v prid tožitelju, a da je sicer obdržala vse malenkosti v spominu, ki naj bi pomagale tožencu do oproščenja.

Po obsodbi „Gorice“ šuntala je nesramno proti vsem nasprotnim pričam ter pisala: Nič ni hasnil tisti sistem klerikalcev v sodni dvorani, po katerem „pozabljajo“ in se „spominjajo“ kakor jim kaže.

Ta razuzdani list zaprisežene priče ne le sumniči, marveč jih tudi pobalinsko napada in smeši. Neko pričo je „Soča“ zmerjala z „babjim klepetacem“, drugo s „ponižnim plačanim slugom“; o neki priči je pisala, da je imela prekratke hlače, o neki drugi pa, da je bila zjutraj zgrabila predolge hlače; o neki priči je celo pisala, da ji je nova lasulja strašno nerodno čepela na glavi.

Ko se je časnikiški pobalin tako spasel nad pričami, spravljal se je na nasprotna zagovornika. Enega zmerja s

„čifutom“, drugega s „komedijantom in komično figuro“ ter piše o njem: Videli smo pred seboj neko suhljato, jezuitsko sloko postavlo, ki pa se je krčila na brantiljskem stolu nekam v dve gubi, da je špičasti obraz nekako topo bil skoro vedno uprt v zeleno mizo.

Predržnost „Soče“ je tolika, da žali in sumniči priče še prej nego pozna njih izpovedbe. To se je zgodilo pred tremi leti, to se ponavlja tudi v zadnji št. „Soče“, v kateri napada znani nesramni pobalin dve priči, ki bi bile imele pričati v Tumorvi pravdi.

Vse to vidi in čita državno pravdnistvo, in vendar greši „Soča“ proti jasnemu § 300 kaz. zakonika.

Dolžnost pričevanja pred sodnijo zahteva tudi varstvo zapriseženih priči. Ako te zaščite ne najdemo v Gorici, iskali jo bomo na drugem mestu.

Koncert „Nadine Slavijanske“.

— V sredo 4. marca t. l. v „Hotelu Central“ bode koncert „Nadine Slavijanske“. Družba obstoji iz 35 oseb, katere nastopajo pri koncertu v dragocenih bojarskih nošah. Vspored koncerta je sledeči: 1. „Od Urala do donavske obale“, potnica, zl. Günsburg; 2. „Skrivam svoj pristan“, starodavna pesem; 3. Maloruska plesna pesem; 4. „Nočni stražarji“, možki zbor, zl. Arhangelsky; 5. „Wanika ljubi Tanika“, zl. Dargomizsky; 6. „Bolgarska flora“, zl. Ulassolow; 7. „Dubimščka“, pesem ob Volgi. — Nabožne pesmi: 1. „Oče naš“, zl. Rimsky-Horsakow; 2. „Pesem Kerubinov“, zl. Lwow; 3. „Psalm 58“, koncert zl. Bortniansky. — Sviranje Balalajskega orkestra: 1. „Narodna pesem z varijacijami“, zl. N. Slavijanska; 2. „Presledek iz opere Carmen“, zl. Bizet; 3. „Valček“ (petje s spremljevanjem orkestra), zl. N. Slavijanska; 4. „Hamarskaya“, narodni ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobivajo pri knjigotrcu gosp. Wokulatu v Raštelu št. 4; prodajale se bodo tudi pri blagajni pred koncertom. Sedeži od 1—4 vr. 4 K, od 5—10 vr. 3 K, od 11—15 vr. 2 K. Vstopnina za one, ki bi hoteli stati 1 K. Na dejati se je obilne udeležbe.

„Goriški Sokol“ priredi na pustni torek dne 24. t. m. v prostorih „Slov. Čitalnice“ veliko maskrado. Začetek ob 8¹/₂ zvečer. Vstopnina na neude 2 K, za ude in dame 1 K. Kdor ne pride v maski ali kostumu, plača globo 1 K. V društveni obleki in garde-dame globe prosti. Maske, ki nočejo da bi se razkrile pred vstopom v to določenemu pregledovalcu, naj si priskrbe že naprej pri odboru posebno vstopnico, ki se pri vstopu le pokaže. —

Premeščenje poštnega urada v Gosposki ulici. — Poštni urad št. 3 ki se nahaja zdaj v Gosposki ulici v Pavletičevi hiši, preseli se v ponedeljek dne 23. t. m. v Spielerjevo hišo, nahajajočo se v isti ulici.

Nesreča. — V sredo predpoludne je padel 4 in polletni Marcel Chades s prvega nadstropja na dvorišče nahajajoče se v Raštelu hiš. št. 29. Poškodoval se je zdatno na glavi in na nogah.

Posodi z mlekom so odnesli mlekarici Vižintin Katarini iz Rupe. V jedni posodi je bilo 6 v drugi pa 5 l mleka. Torej mlekarice pazite na posodo in na mleko.

Ogenj. — V ponedeljek po noči je g. M. stanujoč v ulici Mattioli nehotne prevrnil svetilko napolnjeno s petrolijem. Padla je z mize na prostirac, ki se je takoj vnel, a vnela se je hkratu tudi odeja na postelji in druga obleka. K sreči pa se je posrečilo družini, da je kmalu ogenj pogasila, tako, da niso imeli ognegasci, ko so prišli na lice mesta, nič več opraviti. Pri vsem tem pa je provzročil ogenj blizu 600 K škode.

Most čez Sočo pri Barki. — Delo pri mostu čez Sočo pri Barki napreduje prav hitro in se je nadejati, da se izroči most javnemu prometu že koncem junija t. l.

K dopisu z Vipavskega, katerega smo priobčili v predzadnji številki in v katerem se je nahajalo poročilo o zborovanju aidovske podružnice učiteljskega društva za goriški okraj, nam pošilja predsednik imenovane podružnice nadučitelj g. Medvešek k popravi, v katerem trdi med drugim, da je občni zbor imenovane podružnice soglasno vzprejel resolucijo, da naj se odpošlje deputacija v Trst s prošnjo, da bi se predložil zakončrt v sankcijo, dočim je dopisnik z Vipavskega trdil ravno nasprotno. — Dalje pravi g. Medvešek, da pri točki „Orgljarstvo in učiteljstvo“ ni zahajal kakor to trdi dopisnik z Vipavskega, g. poročevalec na socialno demokratično stališče, ampak je stal trdno na stališču, kakor vsako delo, bodi tudi orgljarstvo primerno plačano. To stališče da ni le socialno demokratično, ampak tudi krščansko demokratično. — Gosp. Medvešek

trdi dalje, da ni res, da bi se bil križki nadučitelj obregnil „ob farovsko bisago, katera je po njegovem mnenju vedno polna“. Resnica pa je, da križki nadučitelj niti v mislih ni imel farške bisage. — Tudi trditev, nahajajoča se v dopisu z Vipavskega, da je bilo v pismu dr. Tume govora o veljavi in prihodnosti socialne demokracije, pravi g. Medvešek, da ni resnična. — Resnici na ljubo, kakor pravi g. Medvešek, objavili smo torej te vrstice, ker bi nam bilo žal, ako bi se komu po naši krivdi godila krivica. Opomnimo pa naj, da smo našega poročevalca vprašali, kaj je resničnega na njegovem poročilu, ker se mu od druge strani predbaciva neresničnost. In poročevalec nam je odgovoril, da vztraja pri svojih trditvah. Mi nismo bili pri zborovanju in ne vemo torej, kaj se je tam govorilo in sklepalo. Odkritosrčno pa povemo, da nas v tem oziru res veseli, ako ni res to, kar je naš dopisnik trdil.

Potres. — Dne 16. t. m. ob 9. uri zvečer se je čutil močan potres s podzemeljskim bučanjem od severo-zahoda proti jugo-vzhodu. Tako nam poročajo iz Sv. Križa na Vipavskem. Pa tudi v Gorici bil je ravno ob tisti uri še precej močan potres. — Z Gorenjskega pa prihajajo „Slovincu“ poročila z raznih krajev o potresu. Po nekaterih krajih je bil potres tako močan, da so se celo vrata odpirala.

Iz Sovodenj nam poročajo: V petek dne 13. t. m. po noči je pahnil posestnik St. Černic raz svoj hodnik v 1. nadstropju pijanega Ivana Česčut, in je tako nesrečno padel, da si je razbil glavo in se nahaja zdaj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici. Stvar pa je bila menda taka. Posestnik Č. stanuje sam v svoji hiši, in v tej so imeli ponočnjaki svoje skrivališče. Igrali in pili so cele noči. V petek po noči pa najbrže je hotel pijani Česčut iti igrat v omenjeno hišo. A ker je bila tema, Černič najbrže ga ni poznal in mogoče mislil, da je kak tat. V tem položaju ga zgrabi in pahne v ograjo hodnika s tako silo, da sta ograja in Česčut padla na tla. Černic se nahaja zdaj v preiskovalnem zaporu.

Visoka starost. — Dne 15. t. m. umrl je v Šempasu Jožef Faganel, udovec. Bil je rojen v Ozeljanu 1. maja 1809, dosegel je torej blizu 94 let. Svoj čas bil je župan v Šempasu. Nekaj let živel je pri svojem svaku v Šempetru pri Gorici. Tista leta bil je eden prvakov slovenskih mož. Iz one dobe je še mnogim v spominu tragična smrt njegovega edinega sina, kateri je vozeč se od narodne veselice ponesrečil na cesti. Od tega časa postal je ranjki Jožef pobit in molčeč. Prodal je svoje lepo posestvo na Pristavi pri Šempasu in životaril je nekako samotarsko. Mož je vreden spomina, ker se je večino svojega življenja djansko udeleževal narodnega napredka na Goriškem. Bil je mnogo let delujoči sotrudnik „Sloge“. V svoji visoki starosti se sicer ni več udeleževal javnega življenja, a pri vsaki dani priliki je kazal gorko sočutje za pravi narodni napredek. Ves čas svojega gospodarstva je bil zgled pravega gospodarja, kajti natanjko je vodil račun svojih dohodkov in stroškov, kar še dandanes le redko naši posestniki opravljajo. Radi svojega tihega in mirnega značaja je bil med ljudstvom jako priljubljen. To se je videlo tudi na dan njegovega pogreba, katerega so se občinarji prav v obilnem številu udeležili.

Pravega mojstra v goljufiji se je skazal mešetar Fratik Ivan iz Bilj. Posrečilo se mu je nasmukati celo vrsto trgovcev in mesarjev, ter izvabiti jim lepe svote denara. Že delj časa imeli so ga na sumu, a do živega mu vendarle niso mogli priti. Prodajal je namreč prašiče in teleta, katerih ni imel in dobival na njih račun denar. Tako mu je dal krčmar Blažič na račun prašičev, katerih ni nikdar videl 60 K. Krčmar v Rabatišču Ivan Birsa dal mu je 180 K, na ponarejeno hranilnično knjigo. Krčmar Masič Franc dal mu je zopet 10 K na račun prašičev, katerih ni bilo. Istotako mu je dal trgovec Černe na račun prašičev, katerih Fratik ni imel, v denaru in v blagu 103 K 90 v. Tako je naplohtal mesarja Antona Pelicona za 46 K, mesarja Josipa Rijaveca za 10 K, mesarja Ludovika Illicherja za 24 K. Pri mesarju Nodusu pa je poskusil s teleti in dobil je od njega na račun 6 K. Previdnejši je bil mesar Fogar, kateri mu je dal na račun obljubljenega teleta le 2 K. Najbolj pa se je opekel pri Fratriku trgovec Bregar, kateremu je Fratik z zvijačo izvalil znesek 400 K. Fratik se nahaja sedaj v zaporu.

„Marijina družba“ v Kamujah priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob 3¹/₂ pop. slavnost v proslavo 25 l. papeževanja sv. Očeta Leona XIII. z sledečim vsprodom: 1. P. H. Sattner: „Opomin k petju“, poje mešan zbor; 2. Slavnostni govor;

3. I. Mitterer: „Papeževa pesem“, mešan zbor s harmonijem; 4. Deklamacija; 5. H. Volarič: „Novinci“, možki zbor; 8. „Sv. Neža“, igrokaz v 2 dejanjih, spisal Vilj. Pailler; 9. Rihar: „Sv. Neža“, ženski zbor; 10. „Marijino življenje“, slike z scioptikom. — Vstopnina 30 vin. Sedež 60 vin. Debiček je za družbeno zastavo.

Izpred sodišča. V ponedeljek se je vršila pred tukajšnjem kot kazenskim sodiščem obravnava proti 27-letnemu Ludoviku Richterju iz Šlezije zaradi goljufije in tatvine. Richter je hodil namreč delj časa na hrano k neki Köhl, ki je imela krčmo na Reki. Objuboval ji je vedno, da ji plača ko potegne neko večjo dedščino. Napravil je že dolga za 242 K 28 v., a dedščine ni bilo od nikoder. Konečno pa je še okradel moža omenjene krčmarice. Odnesele mu je namreč 12 K. Richter se je izgovarjal, da je bil ves čas, ko je bil na Reki pijan. No sodniki mu tega niso verjeli in obsodili so ga na šest mesečno ječo.

Nesreča. — V Rihembergu pred krčmo pri „Brezarju“ se je pripetila velika nesreča. Trinastletnega dečka Antona Vidmarja je udaril konj s kopitom v trebuh tako nesrečno, da je drugi dan umrl. Zdravnik je v mrtvašnici otroka raztelesil in našel, da mu je konjsko kopito dve črevesi pretrgalo.

Zadarska „Unione“ razpuščena.

— Zadaj smo poročali, da je društvo „Unione“ hotelo prirediti ples ter da je v ta namen okrasilo dvorano s kipi italijanskega kralja in kraljice se znaki, Garibaldija in drugimi takimi iredentovskimi znamenji. Povedali smo tudi, da je politična oblast doznavši vse to, vkazala odstraniti zgoraj imenovane iredentovske znake, a da se društveni odbor ni hotel udati odredbam politične oblasti, marveč, da je raje opustil ples. Zdaj na doznajemo, da je politična oblast to društvo razpustila. Med razlogi, katere navaja politična oblast opravičevaje ta svoj korak, nahaja se tudi ta-le, namreč, da je bila demonstracija političnih čutov, stremečih po odtrganju teritorjev od državne celokupnosti. Zadarskemu namestništvu pa se je zdelo tudi potrebno, da je v svojem odloku konstatiralo, da so e kr. uradniki koj izstopili iz društva, ko so doznali za zgoraj omenjeno demonstracijo. Gledé tega opaža tržaška „Edinost“ prav primerno to-le:

V naših očeh pa je nerazmerno važnejše dejstvo, da so bili e kr. drž. uradniki člani takega društva. Kajti tega naj nam ne pripoveduje nobeno namestništvo, da je še le o prireditvi tega plesa prešinel vodstvo društva tak duh! Z mirno vestjo se more marveč trditi, da je takov duh felonije, izdajstva, vladal v društvu že poprej, da so člani uradniki to tudi vedeli, a so vendar ostajali člani društva!!! To je ravno značilno za razmere, da se nahajajo drž. uradniki, ki so člani društva, ki stremi „po odtrganju teritorjev od celokupnosti države“. Vse tako kakor pri nas v Primorju.

Prepovedani koncert. — Jugoslovani živeči na Dunaju so hoteli prirediti jutre koncert na korist macedonskih begunov. Vlada ga je pa prepovedala. Jugoslovanski poslanci pritožili so se zaradi tega pri ministrskem predsedniku, ali ta jim je odgovoril, da ne more razveljaviti preklica. Zaradi tega bodo jugoslovanski poslanci interpelirali vlado.

Surov podčastnik obsojen na dve leti in pol ječe. — Vojaško sodišče v Dancigu je obsodilo te dni podčastnika Kowalskega na dve leti in pol ječe, zaradi trpinčenja vojakov. Ta človek ravnal je z vojniki prav živalski. Nekoga vojaka po imenu Ulbanskega pretopal je 33krat. — Kowalski ni tolkel vojakov s pestjo, marveč s puškinim kopitom. Prav pogostoma je tolkel s kopitom vojake po prstih na nogah in sicer do krvi. Vojakom, posebno pa novincem, je kar naravnost pljuval v obraz. Novinec Mehlmannu, ki je držal odprta usta, moral je drugi vojak pljunil v usta. Nekoga dne je pozval one, katere je trpinčil, naj bi se oglasili, in res bili se nekateri tako neprevидni, da so se oglasili, ali gorje njim. Začel jih je tako hudo klofutati ter obsipati z zaušnicami, dokler niso rekli: „Ne, naš gospod podčastnik nas ni nikdar trpinčil“.

Plin zadušil zaročenca. — V Bruslju imel se je poročiti geometer Servais z gospodično Corr, hčerko inženirja Corr. Še tri dni je majnkalo do poroke. Tri dni pred poroko se poda zaročenec zvečer na najeto novo stanovanje, da se prepriča jeli je vse v redu. Ko je vse pregledal in našel vse v redu, sklenil je ostati čez noč tam ter spati v novem stanovanju. Drugi dan, bilo je to v nedeljo, pa je imel priti na obed k svoji zaročenki. Dolgo so ga pričakovali, a njega ni bilo. Konečno ga je šel inženir g. Corr iskat. Ko ga ni našel nikjer drugod, podal se je k novemu stanovanju. Zvonil je

kon. Nadalje je govoril o dveletnem službovanju, o trpinčenju vojašva in o narodnostnem vprašanju v armadi. Dokler ne bo armada ljudska vojna, bo ponesrečila vsaka reorganizacija. Dokler bodo Čehi čutili, da ima armada namen germanizatoričnega zavoda, ki agituje proti narodnemu značaju, ne bodo glasovali za njeno pomnožitev. Čehi da bodo glasovali proti predlogi, da izrazijo s tem tudi svoje nezaupanje vladnemu sistemu. Posl. Schücker je izjavil, da hoče nemška napredna stranka, da se državi ohrani pozicija velesile. Iz ozirov na zvezo z Nemčijo mora Avstrija skrbeti za razvoj svoje vojne moči. Posl. Wohlmeier pravi, da njegova stranka toliko časa ne more glasovati za predlogo, dokler se ne bo ozirala vlada v prvi vrsti na korist kmečkega stanu in obrtnikov. Posl. Chiari je sicer govoril za predlogo, a predlagal, da naj bi ta zakon še le takrat stopil v veljavo, ko se isti zakon tudi na Ogrskem vzprejme. Posl. Schreiter je govoril proti predlogi. Posl. Heilinger je predlagal zvišanje pokojnin vojaškim penzionistom in njih vdovam in sirotam, ki so bile odmerjene pred l. 1900. Posl. Svoviz je stavil resolucijo glede posredovalnice za delo za rezervist, ker glede kmetijskih tečajev v armadi.

V sredo se je razprava nadaljevala. Prvi je govoril krščanski socijalec Schrafft ki je rekel, da Avstriji ne preostane drugega, nego odločiti se za dvoje: namreč ali tekmovali v oboroževanju z drugimi državami, ali pa pustiti, da sosedne države Avstrijo zdrobijo. Posl. Götz se je izrekel za predlogo in sicer ne za to, ker želé to naši najvišji krogi, ampak jedino le z ozirom na trozvezo. V imenu Italijanov je govoril posl. Conci. Ta je izjavil, da hočejo Italijani glasovati proti predlogi, ker se ni hotela vlada ozirati na njih zahteve. Po njegovem mnenju so bremena, katera nalaga militarizem kmečkemu stanu in obrtnikom že danes tako težka, da jih ni mogoče skoro več prenašati. Ako bi se pa ta bremena povečala, potem bi omenjena stanova morala brez drugače onemoči. Z ozirom na to, da vlada z novo predlogo prebivalstvu le nova bremena nalaga, ne da bi se hotela zmeniti za opravičene zahteve, katere je stavil do nje italijanski klub, bodo torej on in njegovi somišljeniki glasovali proti predlogi. Posl. Udržal je rekel, da ima parlament žalostne skušnje z vojaško upravo, ki se prokletno malo briga za pritožbe poslancev in dela vedno to, kar sama hoče. Gotovo je, da se potrdi v vojaške vsako leto večje število novincev, kakor bi se jih smelo potrditi na podlagi postavnih izkazov. Tudi je gotovo, da bodo stroški za povišanje števila novincev veliko večji od onih, katere navaja minister. V Avstriji sploh ne more biti govora o konstitucionalni državi. V Avstriji ne vlada nikdo drugi nego burkrazem. Naš parlament ni nič drugega nego gledišče beb, katero drži v zakupu dr. Körber z nekaterimi grofovi in knezi. Govornik pravi, da bodo Čehi glasovali proti predlogi ne iz mržnje proti armadi, marveč, ker hočejo na ta način protestirati proti sedanjemu vladnemu sistemu. Posl. dr. Lueger pojasnjuje, zakaj so se krščanski socijaleci odločili glasovati za predlogo. Govornik pravi, da se je podala k ministerskemu predsedniku deputacija, katera mu je naznanila, pod kakimi pogoji so krščanski socijaleci pripravni glasovati za predlogo. Stavili so namreč tri pogoje in sicer se nanaša prvi pogoj na one sinove, ki so edina podpora družinam. Drugi pogoj se nanaša na oskrbovanje armade in tretji pa na vojaške vaje v zadnjem letu. Ker je dobila deputacija od ministerskega predsednika glede omenjenih treh točk povoljne odgovore, so se krščanski socijaleci odločili glasovati za predlogo. Govornik protestira proti nameram Ogrrov, da bi se ustanovila na Ogrskem ogrska narodna armada. Govornik je prijel hudo socijalne demokrate ter jih označil kot notranje sovražnike države. Rekel je, da je armada za to, da brani državo pred zunanjim in notranjim sovražnikom, torej tudi pred socijalnimi demokratami. Govorili so še nekateri poslanci, med njimi socijalni demokrat Daszynski in poslanec Scheicher, ki je ostro napadal socijalne demokrate ter se spominjal tudi lanskih dogodkov v Trstu, pri katerih je po njegovem mnenju vojaštvo postopalo korektno.

V četrtek je govoril najprej socijalni demokrat Eldersch. Rekel je, da so njegovi somišljeniki neizprosni nasprotniki militarizma. Socijalisti, pravi govornik, ne pobijajo militarizma samo zaradi tega, ker nalaga ljudstvo toliko krvnega in denarnega davka in ker požre toliko milijard, katere bi obrodile obilen sad, ako bi se jih porabilo za povzdigo izobrazbe

v državi, marveč socijalisti pobijajo militarizem tudi zaradi tega, ker vidijo v njem nevarnost za mejnarodni mir in ker je ravno militarizem ono zlo, ki rodi pri mogoteh poželjivost po pridobivanju večje posesti. Govornik pravi nadalje, da je militarizem dandanes v prvi vrsti naperjen proti socijalistom.

Nekaj pravi govornik so bili vojaki najeti proti plačilu, dandanes pa se jemljejo k vojaštvu po največ iz delavskega stanu. In ti sinovi delavca vporabljajo se danes v boju proti stanu iz katerega so izšli. Govornik povdarja nadalje, da se ni še nikoli bila vojska, za to, da bi se zboljšalo stanje delavskega stanu. Gledé konjice, pravi govornik, da je ista v vojski dandanes neporabna in da bi zadostovalo le malo število konjkov za rekonjisciranje. Pri vsem tem pa se vedno množi število konjskih polkov, to pa samo za to, da se v njih v lepih in bliščečih uniformah šopirijo sinovi plemenitašev in bogatašev. Govornik kritizira potem način izvežbanja vojakov. Vojaki se vežbajo dandanes le za parade in ne za vojsko. Nekateri častniki pravijo vojakom, da se mora za to trdo biti z nogami ob tla, da sovražnik zbeži že, ko zasliši trde korake (smeh v zbornici).

Govornik izvaja nadalje, da je lepo število vojakov, ki se ne rabi za drugo nego za snaženje čevljev častnikom in večkrat tudi za pesterne. Taka zloraba vojaštva naj se odpravi in vojake naj se pošljuje jedino le v tem, kako braniti domovino. Kot glavni vzrok za povišanje vojaštva, navaja se da je to potrebno, ako se hoče naša država prištevati k velesilam. Po govornikovem mnenju pa se Avstrija vsled malenkostne politike njenih državnikov ne more danes več prištevati k velevlastim. Sicer pa živi danes Avstrija v najboljšem soglasju z drugimi državami in zato ji ne preti nobena nevarnost. Zaradi tega je pa tudi popolnoma neopravičena zahteva po zvišanju števila vojakov. Ko je govornik nekoliko opsoval dr. Luegerja, začel je govoriti o trpinčenju vojaštva ter je rekel, da je v prvi vrsti zaslug socijalistov, ako se vojaki danes ne trpinčijo več tako, kakor so se trpinčili. Govornik obsoja potem vojaško upravo zaradi tega ker kaznuje rezerviste, ki se pri kontrolnih shodih zglašajo v svojem materinskem jeziku, mesto v nemškem. Tako se je n. pr. neki Poljak Liebhart pri kontrolnem shodu zglašil v poljskem jeziku, mesto v nemškem in je dobil zaradi tega tri tedne zapora. Med tem časom mu je pa žena nevarno obolela. Prosil je, da bi jo smel obiskati, ali mu ni bilo dovoljeno. Žena umrje in Liebhart bi jo rad videl mrtvo ter se udeležil njenega pogreba ali poveljnik Galgoczi dovolji mu ni niti tega.

Pri tej priliki se vsuje na vojaškega poveljnika Galgoczija cela kopa najgrših psov iz ust govornika in drugih socijalistov. Pernerstorfer imenoval ga je psa ter mu izrekel razne druge psovke, samo človek ne. Predsednik ga je poklical sicer k redu, kar je pa malo izdalo, ker so pa drugi socijalisti ponavljali to kar je poprej rekel Pernerstorfer. Govornik je potem nastel nebroj vojaških trpinčenj, katere ima baje na vesti poveljnik v Przemyslu feldcajmajster Galgoczi. Za Elderschem govoril je Morsey za predlogo. Krščanski socijalec Stein je hudo grajal stanje vojaških zaporov, ki so taki, da bi se ne smelo vanje zapirati niti psov. Žalostno, pravi govornik je stanje tudi vojaških bolnišnic. Govornik omenja tu štabnega zdravnika dr. Ludviga, ki je delal svoje zdravniške poskuse nad bosenskimi vojaki, ter pozivlja ministra, naj poskrbi, da se ne bodo v vojaških bolnišnicah rabili mladi vojaki namesto domačih zajcev za zdravniške poskuse. Za Steinom govoril je posl. Bianchini. Bianchini pravi, da bo iz raznih političnih in gospodarskih ozirov glasoval proti predlogi. Dalmatinski Hrvatje niso v stanu prenašati večjih vojaških bremen. Hrvatje so bili vedno najbolj zanemarjeni. Vlada jih je pri vsaki priliki žrtvovala Italijanom in Madjarom. S protihrvatsko politiko pa je vlada vedno podpirala italijanski iredentizem. Govorila sta še domobranski minister Welsersheimb in češki radikalec Fressl. Prvi je našteval olajšave, katere hoče vvesti vojaška uprava, gledé vojaških vaj, gledé oskrbovanja vojaštva ter gledé onih sinov, ki so jedina podpora družin. Konečno omeni, da se vlada vjema z Chiarivem predlogom, da se ta predloga zakonito ne vveljavi, dokler jo ni vsprejel tudi ogrski parlament. Fressl se pa bavi s samomori vojakov, katerih je bilo v armadi lansko leto 308. Ko sta govorila še poročevalca pro in contra, prešla je zbornica k glasovanju. Najprej se je glasovalo o predlogu, katerega je stavil v imenu manjšine posl. Schummeier gledé dveletne službe. Glasovalo se je po imenih. Ta predlog je bil odklonjen z 213 glasovi proti 109. Tamu glasovanju je sledilo

drugo, pri katerem je bila vojaška predloga v drugem branju vzprejeta z 217 glasovi proti 108. Tako je bila ta predloga tudi v tretjem branju sprejeta z veliko večino glasov. Zgodilo se je to ob 2 urah in 15 m popoldne. — Prihodnja seja bode 27. l. m.

Politični pregled.

Shod odposlancev avstrijskih mest z lastnim statutom.

Te dni se je vršil na Dunaju shod odposlancev avstrijskih mest z lastnim statutom. Na shodu se je sklenilo zahtevati od vlade sledeče koncesije: oproščenje od davkov za vsa podjetja mest, ki so na korist prebivalstvu; oproščenje od poštnih pristojbin za dopisovanje v stvarih prenešenega delokroga; prepustitev užitinskega davka občinam, uvečenje občinskih doklad na pivo in prisilno zavarovanje proti požaru. Prihodnji kongres bo meseca maja.

Ogrski parlament.

V ogrskem parlamentu se še vedno nadaljuje razprava o vojaški predlogi. Opozicijske stranke obstruirajo tako uspešno, da se nahaja razprava še vedno tam, kjer je pričela pred štirinajstimi dnevi. Se ve, da ne manjka burnih prizorov. Jeden tak prizor bil je tudi v pondeljek. Posledica tega prizora pa je, da je poslanec Lengyel pozval domobranskega ministra barona Feyervarija na dvoboj. Baron Feyervary je namreč zaklical poslancu Lengyelu, ko je nekaj trdil, da laže. Vsled tega je bil domobranski minister torej pozvan na dvoboj, katerega je tudi vzprejel, čeravno se mu je to, kakor je sam rekel, sitno zdelo, ako se pomisli, da ima že 70 let. Dvoboj se je vršil v četrtek in sicer na sablje. Iz dvoboja pa sta odnesla zdrave pete obadva.

Reforme v Macedoniji.

Dne 17. t. m. sta Avstrija in Rusija predložili vsem onim velesilam, ki so podpisale Berolinsko pogodbo, načrt reform, ki naj se uvedejo v evropskih turških pokrajinah. V diplomatičnih krogih so mnenja, da bode Turčija protestirala proti tem reformam. Nove reforme so skoro slične onim, katere je objavila Turčija in se ne nahajajo v njih posebne novosti. Jedna takih novosti bi bila sicer ta, da bi se desetina ne pošiljala več v Carigrad, marveč, da bi se ista porabila za potrebščine dotičnih pokrajin. Dalje se razlikuje načrt reform, katerega predlagati Avstrija in Rusija od onih reform, katere je nameravala izvesti Turčija, tudi v tem, da dotični guverner, naj si bode pa ta kristjan ali pa tudi ne, ne bo obvezan poprašati za svet in zadovoljenje v Carigradu, za vsako naredbo ali pa spremembo, katero bi hotel izpejati, marveč da bode njegov delokrog mnogo širji od onega, katerega bi mu pripuščale one reforme, katere je hotela Turčija izvesti. Zdaj nastane vprašanje, da li bode Turčija omenjeni načrt reform vzprejela in ako udobi osebo, ki bi bila sposobna take reforme izvesti. Kier so se pa Macedonci nadejali, da zadobé popolno avtonomijo, se je bati, da se ne bodo nikakor zadovoljili, ako se te reforme v Macedoniji tudi v resnici izvedejo.

Razpust macedonskih odborov v Bolgariji.

Bolgarska vlada je razpustila vse macedonske odbore, nahajajoče se v Bolgariji. Ob enem pa je tudi dala zapreti glavne buditelje macedonskega gibanja na bolgarskih tleh. Ljudstvo je zaradi takega postopanja vlade jako razburjeno, čeravno se ni bati, da bi se dotičnim vodjem slabo godilo v zaporih. V „sobranju“ so interpelirali ministerskega predsednika Daneva zaradi razpustitve macedonskih odborov. Danev je odgovoril, da je storila vlada to zaradi tega, ker so ji očitale druge države, da podpira revolucionarno gibanje. Nam se zdi, da je vse to komedija in proti turško gibanje v Bolgariji imelo bode odsej ravno tako proste roke, kakor doslej. Danev si je pač mislil, da nekoliko peska v oči onim, ki to želé, pač nič ne škodi. —

Turčija se oborožuje.

Turčija je pozvala te dni pod orožje zopet večje število vojaštvo. Kornim zapovednikom pa je naznanila, naj bodo vedno pripravljene na splošno mobilizacijo. Pri trdki Krupp pa je Turčija naročila 100.000 kg brezdimnega smodnika, kateri naj se ji takoj dopošlje.

Vojne priprave.

Iz Sebastopola poročajo, da skuplja Rusija tam vse polno vojne blaga, katero bode vkrcala na ladje. Za slučaj, da pride do konflikta med Rusijo in Turčijo, odpluje rusko vojno brodovje proti Bosporu, dočim bi izkrcala Rusija svoje vojaštvo v bolgarskih lukah Burgas in Varna. —

Iz Varšave pa se poroča, da so vsa tamošnja vojaška zapovedništva dobila povelje, da morejo skrbeti, da bodo njih

krdela vedno pripravljena na odhod. Iz tabora Novi Minsk sta že odpotovala dva polka v južno Rusijo. Istotako odpotujejo tje v teh dneh tudi drugi oddelki ruske vojske. Iz Sofije se poroča, da je vsa konjica odšla na turško-bolgarsko mejo. Iz Carigrada pa poročajo, da je sultan zaukazal ustanovitev dveh novih konjskih polkov. Ob enem je zaukazal da se nakupi 2000 konj v turških pokrajinah, 1800 konj pa v inozemstvu.

Iz Srečca poročajo, da se je podal Boris Sarakov s svojo četo v Macedonijo. Četa je oborožena z puškami po sistemu Manlicher. Dobil je baje v ta namen 130.000 frankov iz Pariza.

Domače in razne novice.

Umrli je v Gorici v 83. letu svoje starosti vitez Scherzer, ki se je udeležil svoječasno znanstvenega potovanja okolo sveta z „Novaro“.

Sinoči je umrl g. Ivan Reja, krčmar za vojašnico v Gorici v 51. letu svoje starosti. Pogreb bode jutri v nedeljo popoldne. N. v. m. p.!

Kuratelji obrtno nadaljevalne šole za zidarje v Renčah je imenoval za definitivnega učitelja g. Rudolfa Vižintina in za drugega učitelja g. Urha Pavlica.

Kupčijska zbornica. — Trgovinski minister je potrdil izvolitev barona Evgenija Ritterja pl. Zahony predsednikom in Ludovika Mighettija podpredsednikom kupčijske zbornice.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedniku: Jernej Kopač, svečar v Gorici 48 K; Ant. Kazafura podaril pričinno v znesku 2 K 60 h; učiteljstvo in prijatelji šole pri zabavnem večeru v Sempasu zložili 20 K 20 h; A. W. v B. podarila 10 K; Oskar Gabršček, državni poslanec, za prvo četrtletje 30 K; Štefa Kinderčev v Gorici 10 K; po naročilu r. dr. Keršovani izročila udova gospa Ulrika Keršovani 50 K.

Mesečnino za januar so plačali gg.: prof. Viktor Bežek 2 K; deželni poslanec Leop. Bolko 10 K; prof. Jakob Čebular 2 K; c. kr. okr. 3. nadzornik Fr. Finžger 4 K; sodni tajnik Josip Fon 2 K; sodni svetnik M. Gabrijelčič 2 K; J.—k A. 2 K; c. kr. notar Josip Kavčič 2 K; katehet Alojzij Kovačič 2 K; odvetniški koncip. Srečko Kovačič 2 K; kn.—nadšk. kaplan Jos. Ličan 3 K; vadnični učitelj Ivan Mercina 2 K; prof. Gustav Novak 2 K; dr. A. N. Papež 2 K; dr. Andrej Pavlica 5 K; računski višji svetnik Ivan Pirjevec 2 K; vodja „Cent. pos.“ Svetoslav Premrou 2 K; prof. Gvaiz 2 K; prof. Ant. Šantel 5 K; vodja Franc Setničar 2 K; vadnični učitelj Franc Sivec 2 K; katehet Andrej Tabaj 2 K; notarski kandidat Ferdinand Terkuč 2 K; trgovec J. Zornik 2 K; krojaški mojster Fr. Čufer 2 K; kavarnar Fr. Pečenko 3 K.

Upravištvu je došlo: Na svatbi g. Viktorja Keber z gospodično Rozino Batistič v Bukovici 18 K 30 h; Ant. Plesničar, župnik na Lokvah dobil od godovanja sv. Valentina v Ravnici 8 K.

Presrečna hvala vsem darovalcem in vedno več posnemačev!

V spomin dr. M. Keršovani-ju, splošno obžalovanemu in skrbnemu zdravniku, ter namesto venca na njegovo krsto podaril je gospod Anton pl. Braunizer po 5 K ubogemu, pridnemu učencu ter ubogi, pridni pa lepega vedenja učenki v „Šolskem Domu“. Šolsko vodstvo je izročilo velikodušna darova Rudolfa Vidmarju, učencu 3. in Mariji Pavšičevi, učenki 6. razreda društvene ljudske šole, ter izreka gospodu darovatelju tem potom svojo presrečno zahvalo.

Kmetijski shod bode jutri ob 3. pop. v Pliskovici na Krasu. Potovalni učitelj za kmetijstvo g. Ant. Štrekelj govoril bode o predmetu: Kako moramo ravnati, da nam bo prinašala živinoreja na Krasu več dobička.

Farbauje in zavijanje brez konca in kraja. — Ko se je razpravljal v zadnjem deželnozbornem zasedanju zakonski načrt glede povišanja učiteljskih plač, so se naši poslanci sicer izrekli za povišanje učiteljskih plač, kakoršno določa dotični zakonski načrt. Ali naši poslanci so bili vedno proti temu, da bi se pokritje, večjih stroškov vršilo tako, kakor se je vršilo dosedaj, namreč, da bi morali stroške za učiteljstvo nositi okrajni šolski zalogi, katere mora naše kmečko ljudstvo in naši obrtniki polniti z dokladami izključno le na izravne davke. To svoje stališče so naši poslanci povdarjali vedno in povsod in povdarjali so je tudi pri sklepanju omenjenega zak. načrta. Dr. Gregorčič je namreč koj pri začetku razprave o tem načrtu v svojem in v imenu svojih somišljenikov izjavil, da priznavajo potrebo, da so pripravljene pri tem sodelovati, a da so v skrbah radi pokritja večjih stroškov, ki nastanejo, ako bo potrjen ta zakon, da zahtevajo, naj se v zakonu samem določi, kako se bodo pokrivali večji stroški. Ko je pa dr. Treo stavil

tudi tu delj časa, a nikdo se ni oglasil. Zdaj pa se spleza na zid vrtno ograje ter se poda od tod na stanovanje. Tu pa najde namenjenega zela ležečega mrtvega na tleh. In kaj se je zgodilo? Ko je namreč Servais ogledoval stanovanje, dregnil je z dežnikom ob plinov ventil; vlegel se je v posteljo, a izpuhteli plin ga je zadušil.

Izjava.

Vsojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da me ne zastopa g. Franc Weiss od 1. marca t. l. naprej v nikakem oziru več.

Ob enem naznanjam svojim cenjenim klientom, da bodem potoval o prilikah odslej vedno osebno po deželi, ter sprejemal naročila na vse izdelke fotografske stroje, ter zagotavljam solidno in točno postrežbo v vsakem oziru.

Z odličnim spoštovanjem

udani
Anton Jerkič
fotograf.

Nova trgovina.

Usojava se ljudo naznaniti, da bodeva otvorila z začetkom meseca marca t. l. popolnoma novo urejeno

trgovino z
manufakturnim blagom

v šolskih ulicah in Corso Verdijeve ulice št. 7 vogal bivše okr. sodnije. — Priporočujo se za obilen obisk, zagotavlja solidno in točno postrežbo ter beleživa z odličnim spoštovanjem
Hedžet & Koritnik.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnicah na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

Učenca

se takoj sprejme v trgovino manufakturnega blaga. Več pove uprava „Gorice“.

Jakob Miklus,

trгоvec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki.

se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uvelitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravnistvo.

Samo 7¹/₂ kron

stane

Orig. Solinger „Comfort“
stroj za striženje las.

ki je svetovno znan po dobri in lični izpeljavi. Zaradi umetnega dela in dobre snovi zagotavlja ta stroj brezporojno in trajajočo poročstvo za dobro in nežno striženje las. — Z 2 podložnimi česali, 3, 7 in 10 mm dolga rez, s ponikelnim ročem (1 nadomestna zavita zmet). Cena K 7.50. Za brado K 6—

500 dvojnih-poljskih kukal
(Doppel-Feldstecker)

144 mm, Mod. „Zeus“, čisto akromatična kukala, ki so neprekosljiva glede povečanja in obsega, z natančno reprodukcijo najmanjših predmetov brez pačenja, ponujam v eleg. usnjatem etuju z naramnico ali pasom po K 12 mesto po K 35. Pošilja s pošt. povzajem, dokler je kaj zaloge

M. Rundbakin,

Dunaj, IX./1, Berggasse št. 3/32a

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlina v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobijo tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trгоvec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25,

(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

TISKA:

Časopise - - - -
Knjige - - - -
Diplome - - - -
Trgovske račune
Cenike - - - -
Vabila za veselice
Pisma s firmo -
Razne etikete -
I. t. d.

**NARODNA =
= TISKARNA**
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnije
Plakate - - - -
Sprejemnice - -
Računske sklepe -
Pobotnice - - -
Razne posetnice -
Poročnice - - -
Osmrtnice - - -
I. t. d.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Za streljanje

pri cerkvenih in posvetnih slavnostih so oblastveno dovoljeni in priporočeni

edino le papirnati topiči (bombe)

kateri se izdelujejo v pyrotehničnem laboratoriju pooblaščenega in priznanega

pyrotehnika **Ferdinanda Makuca** v Gorici.

N. B. 100 (sto) topičev stane 20 gld. oziroma 40 K.

Razpis dražbe.

Pri podpisnem županstvu se odda na dražbi 14. marca t. l. od 10.-12. ure predp. delo zgradbe novega pokopališča v farni občini Podbrdo. Delo je cenjeno na 8914 K 96 v.

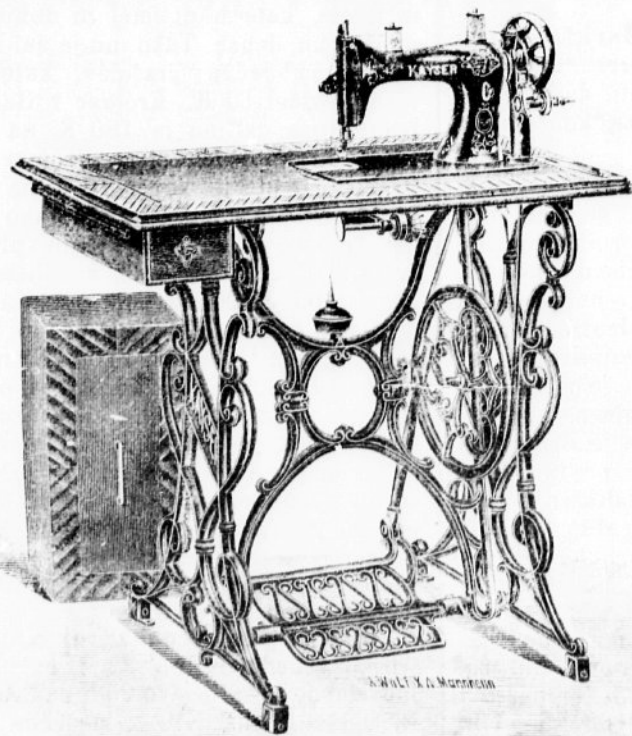
Kdor se misli udeležiti te dražbe, mora vložiti 10% kavcije gori omenjene svote.

Delo se odda najnižjemu ponudniku.

Dražbeni pogoji, načrt in stroškovnik so razpoloženi v občinskem uradu.

Županstvo na Grahovem
(ob Bači).

Župan:
Golia.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pfaffovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkarenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Izhaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajane v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v "Narodni tiskarni", ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo "Gorice". Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska "Narodna tiskarna" (odgov. J. Marušič).

Čast dr. Tume pred porotniki.

(Dalje.)

Na vprašanje dr. Tume, ali ve obtoženec, kako je on prišel v deželni zbor in kako do deželnega odbornišva, odgovarja dr. Rojic:

Navadno sem hodil s svojo družino vsako leto na Kranjsko, Štajersko. Korško ali v Gradež na poletni hlad; leta 1895 pa sem se na prošnjo dr. Gregorčiča odločil za Bovec, da sem tam agitiral za izvolitev dr. Tume v deželni zbor. Jaz tega gospoda osebno niti poznal nisem; vsled dr. Gregorčičevega priporočila pa in gledé na to, da mi Slovenci nimamo študiranih ljudi tako na izbor, kakor Vi Italijani; gledé dalje na to, da je dr. Tuma sin revnih roditeljev, ter pozna reve davkoplačevalcev, pa da je bil ljudski učitelj ter pozna tudi težave tega stanu, da je postal potem še le doktor prava in c. kr. sodni pristav, mislil sem, da bode mož na svojem mestu, da bode imel srce za revnega davkoplačevalca in za ljudskega učitelja, in to je bil vzrok, da sem se zanj na vse kriplje potezal in žalibog največ pripomogel v to, da je bil izvoljen, ker v gostilni "Pri pošti" v Bovecu zbrani volilci so bili vsi proti dr. Tumi, razven nekega duhovnika, in da nisem jaz zanj z vso vmeno govoril, bi ne bil izvoljen v deželni zbor. V deželni odbor pa je bil imenovan za to, ker je on sam (k a z a j e n a d r. T u m o) stavil pogoj, da sprejme deželno poslanstvo samo tedaj, ako se mu zagotovi tudi deželno odbornišvo; — kazal je torej, da hoče biti takoj odškodovan z letnimi 1200 glđ.

Ko je tožitelj po gosp. predsedniku prašal zatoženca, ali ve še kdo drugi o njegovi prošnji za zopetni sprejem v državno službo, odgovoril mu je dr. Rojic, da mu zadostuje to, da mu je on sam — dr. Tuma — to pravil, sicer pa, da je slišal od dr. Gregorčiča, da se je višesodni svetnik Trnovec v Trstu zelo nepovoljno izrazil o dr. Tumovi prošnji.

Dr. Tuma je med drugim prašal tudi obtoženca, ali ve, iz katere vrste užitnine bi narasla tista velika škoda. Dr. Rojic: Iz vseh. Na vprašanje, iz česa sklepa obtoženec, da je bila škoda tako velika,

pravi dr. Rojic, da je o tem marsikaj slišal iz ust obrtnikov in podjetnikov samih, da je on za svojo osebo o tej škodi prepričan; navaja pa tudi iz govora deželnega glavarja v deželnozbornski seji dne 17. sept. 1901 naslednje besede: „Moram konstatovati dejstvo, namreč to, da sem jaz kriv, da je prišel ta predmet v deželni zbor v razpravo. Res je sicer, da bi bilo dr. Tumi ljubše, ako bi se ne govorilo o tej zadevi v seji deželnega zbora, moja dolžnost pa je bila skrbeti za to, da se vse razjasni, ker je moje načelo, da hodim vedno po ravnem potu. Zlasti tako zadevo, kakoršna je ta, ko gre za višje 100.000 kron, moral sem naznaniti deželnemu zboru.“

Ko je dr. Tuma stavil še več vprašanj v zadevi užitnine, katerih očitna namera je bila, zмести zatoženca in spraviti ga v zagato, ter odvrniti porotnike in poslušalce od važnejših stvari oziroma od pravih predmetov zatožbe, rekel mu je dr. Rojic: „Jaz sem se že opravičil; če se hočete tudi vi, sedite sem na zatožno klop; tu je vaše pravo mesto, ne moje.“ (Živahen smeh med porotniki in občinstvom.)

Branitelj dr. R. Luzzatto predlaga naj se prečitajo naslednji spisi:

1. „Soča“ št. 113. z dne 1. oktobra 1901 v dokaz, da je bil dr. Rojic v nji napaden in da je inkriminirani članek le odgovor na te napade.

2. „Gorica“ št. 80. in 81. iz leta 1901, v katerih je objavljen inkriminirani članek „Kje tiči laž?“

3. Pismi dr. Tume na dr. Gregorčiča z dne 10. januarja in 17. septembra 1897 v dokaz, da je dr. Tuma zahvaljeval dr. Gregorčiča na podpori za kandidacijo v državni zbor, ki je tako želel imeti tri dobro plačena mesta.

4. Pismo iz Postojne z dne 23. novembra 1899, na dr. Rojica in radi odpusta Henrika Tume iz začasne učiteljske službe.

5. Ovadba voditelja ljudske šole v Postojni na okrajni šolski svet v Postojni v dokaz, da je bil bivši provizorični podučitelj Henrik Tuma v Postojni od dežel. šolskega sveta iz službe odpuščen na podlagi redne disciplinarne preiskave.

devojka, ki sem jo občudoval pred nekaj časom.

Iz nekoliko besed, ki ste jih izpregovorili v slabi rusčini z natakarijem, spoznal sem, da ste obe dami Poljakinji; in morda ni trajalo niti 10 minut, pa se je že razvila med nami zlata nit družabnega razgovora.

Pogovarjali smo se o različnih stvarih; in jaz, ki sem malo bolj vešč rusčini, sem prevzel viteško službo tolmača med gospo in natakarijem. Iz daljšega razgovora sem izvedel, da imam pred seboj čestito mater in njeno hčer; da bivati v Moskvi le mimogredé na poti v Ukrajino v Petrograd, kjer je obiskoval sin — oziroma brat — slikarsko akademijo.

„Podobni sve zapuščenima sirotama“, reče za časek starejša dama, „blodive po Moskvi in po razstavi, ali neznane jezika naju ovira povsod. Skoro nikamor se ne morevi zganiti, nobenega napisa ne prečitati in ničesar ne razumevi. Poleg tega se Dobravka vseh Rusov tako otroče boji, da...“ Ni dokončala stavka.

Razume se, da so me te besede

6. „Soča“ št. 99. z dne 24. avgusta 1900, v kateri je objavljen dopis iz Vrtojbe v dokaz, da je dr. Tuma na tamšnjem shodu govoril proti temu, da bi dežela prevzela pobiranje užitnine v lastno režijo.

7. „Gorica“ št. 2. z dne 14. julija 1899, v kateri je objavljena nezaupnica, katero je dalo osmero slovenskih deželnih poslancev dr. Tumi ter od njega zahtevalo, naj odloži deželno odbornišvo.

8. Stenografični zapisniki sej deželnega zbora v dokaz, da je to, kar predbaca dr. Rojic dr. Tumi njemu v javni seji deželnega zbora očital že prej oni mož, katerega vsi občudujemo radi njegovih zmožnosti, to je vitez dr. Pajer, in v daljni dokaz, da je dr. Tuma z namenom, da bi zavlekel sklep deželnega zbora o pobiranju užitnine v deželno režijo, trdil, da so v poročilu profesorja Berbuča gledé te zadeve odstavki, ki njega žalijo, dočim je častni odsek, ki se je izvolil na zahtevo dr. Tume, da preišče ali je trditev dr. Tume resnična, razsodil, da dr. Tumova trditev ne odgovarja resnici. Dr. Tuma pa je s tem zavlekel sklep o pobiranju užitnine za šest mesecev.

9. Zdravniško spričevalo v dokaz, da je dr. Tuma, ko je dobil spričevalo, po katerem je nesposoben za daljno javno službovanje, zopet hotel stopiti v javno službo.

Potem moram, da bi se mi ne moglo predbacivati, da ne poznam dotičnih zakonov na svojo žalost staviti še drug predlog, kateremu je moj zastopaneč nasproten, je pa postavno opravičen. Jaz se ne bojim izida obravnave, ker dr. Rojic se je, kakor ste slišali, izvrstno zagovarjal in dokazal ono nesebičnost, ki je poosebljena v zdravniku, kateri je po svojem humanitarnem poklicu navajen na zatejevanje sebe in skrb za druge. Resnica je, da on v svojem osemnajstletnem delovanju kot deželni poslanec ni nikdar hlepel po kakem plačanem mestu, dočim so se drugi, komaj stopivši v deželni zbor, že poganjali za mesto deželnega odbornika. Moj predlog je opravičen po določilih § 40. tiskovnega zakona, po katerem zastara vsako kazensko postopanje radi tiskovnega pregreška po šestih me-

na službo zapuščenima „sirotama“. „Če dovolite, popeljem vaju drage volje po razstavi; in to tem bolj, ker važnejše oddelke že dovolj poznam.“

Moj nasvet ste sprejeli dami ljubeznivo; in po obedu smo začeli zares dogovorjeno šetanje po razstavi. Zdaj smo bili se ve že dosti znani; in naši razgovori so postajali tem bolj zanimljivi, čim bolj so zapuščale pot gole uljudnosti. Tudi krasna Dobravka, ki je zrla s početka boječe na me, je postajala bolj zgovorna in zaupljiva. Imela je sto vprašanj, tisoč mislij...

Ura je minula kakor minuta. Ko nečeno smo prišli tudi do oddelka slavni ruskih zlatarjev. Znano je sploh, da se je rusko zlatarstvo povzdignilo do umetniškega razvoja in da njeni izdelki lahko tekmujejo (se merijo) z onimi v tujih državah. Zlatarski oddelak na moskovski razstavi pa je kazal prav neverjeten pogled. Zlatá, srebra in demantov je bilo tu toliko nakopičeno in v toliko različnih oblikah finega vkusa moderne gizdavosti, da je človeka „iz te preproste češke gubernije“ jelo kar sram biti. Zlasti

secih, ako se v tem času obtožba ni ponovila. Ker moram smatrati, da je dr. Tumi kot odvetniku znana ta zakonska določba, in vendar v šestih mesecih ni storil nobenega koroka, da bi zadeva ne zastarela, moram sklepati, da je obnovev opustil le radi tega, da se tožba konča z oproščenjem obtoženca vsled zastarelosti. Predlagam torej, slavni sodni dvor naj po § 259. št. 3. kaz. postop. oprosti obtoženca radi zastarelosti in naj obsodi tožitelja v poravnavo stroškov, katere svoječasno izkažem.

Sodni dvor je šel na posvetovanje in ko se je vrnil v dvorano, proglasil je predsednik, da je kazensko postopanje v tej pravdi v zmislu § 40. tiskovnega zakona zastarelo in da je dr. Rojic vsled tega oproščen obtožbe, tožitelj pa obsojen v plačilo pravnih stroškov, ki se imajo ugotoviti.

Dr. Tuma je napovedal pritožbo ničnosti. (Konec prihod.)

Državni zbor.

V torkovi seji poslanske zbornice se je zbornični predsednik najprej spominjal smrti nadvojvodinje Elizabete. V ti seji je posl. Plantan interpeliral ministerskega predsednika zaradi dogodkov v Rimanjih Radikalni Čehi so stavili tri nujne predloge, o katerih se pa ni razpravljalo, ker niso imeli zaostnega števila podpisov. Zbornica je prešla potem k drugemu branju vojaške predloge. Za predlogo se je glasilo 24 govornikov, proti nji pa 50. V torek je prišlo do besede 8 govornikov. Prvi govornik je bil posl. Schrott. Za njim je govoril kot poročevalec manjšine posl. Schumeier. Posl. Schumeier govoril je za dvoletno vojaško službovanje. Govornik je protestiral, da bi vlada uveljavila vojaško predlogo na podlagi § 14., ako zbornica ne reši iste; grajal je nečloveške kazni privezovanja in vklepanja ter urgiral reformo zakona o vojaških taksah. Posl. grof Khevenhüller je zagovarjal vojaško predlogo ter povdarjal, da je pri nas jako potrebno zvišanje kontingenta novincev, ker ni dosedaj naša država v tem pogledu jednako korakala z drugimi državami. Posebno je povdarjal potrebo reorganizacije topničarstva. Posl. dr. Herold je rekel, da si hoče vlada s predstojajočo vladno predlogo pomagati iz škripca, ker nima za seboj dvotretjinske večine, katero bi vlada potrebovala, ako bi hotela predložiti državnemu zboru nov vojaški za-

Hlebnikova so slepila posetnikov pogled. In težko je prešteti, koliko ničemurnih stvari na tem mestu ni moglo zadržati vzdihov željčnosti v svojih prsih! Opazil pa sem, da uprav izložnico Hlebnikovo je vedno okroževal gospejski cvet ruske družbenosti. Nagibale so svoje glave nad trepetajoče briljante, in niso se mogle nasiti pogleda na to, kar ima lahko dvomljivo ceno v zgodovini sreče človeškega življenja. S tem pa še ni rečeno, da Hlebnikove izlagalnice niso bile vredne pogleda; nasprotno: tu je bilo mnogo znamenitega, umetnega in krasnega. Kamorkoli je človek pogledal, videl je: s čim se svetijo in blestijo dvorni saloni v Petrogradu.

Pristopili smo torej pred prekrasne, dragocene izložne skrinje Hlebnikovega zavoda. Moja ljubezniva gospoda se sicer ni razvnela po vzgledu nekaterih drugih tovarišic; ali briljanti vendar niso izgubili popolnoma svoje privlačnosti. Tudi Dobravka je sklonila svojo glavo k demantovi zaponki — in gledala nekaj časa. V tem trenutku sem se ozrl nehoté na njene uhanе. Bingljali so jej po lah-

LISTEK.

Slika in prilika*).

Česki: E. Jelínek.

(Dalje.)

Ali to ni trajalo dolgo; radovedno oko se je ozirolo kmalu spet po gladkem parketu. In našlo je nekaj, kar je bilo vredno pogleda. V gneči koket se je prikazala skromno, ali okusno oblečena devojka. Njen mili izraz v obličji, in čarobni, pa dobrotni nasmehek sreče na ustnicah sta obrnila nehoté pozornost na se. Bodisi kakor koli — v tem trenutku sem zašepetal sam pri sebi, da je ta devojka enaka kot št. 287. Pohitel sem v oddelk igrač po Nikolaja Pavloviča; ali ko sem se vrnil z njim, že ni bilo več videti one prikazni — odnesli so jo bili valovi, ki so se gibali zdaj mogočno po vsej dvorani.

Nevoljen sem iskal zadoščenja v — restavraciji. Prišel sem k jedini nezasedeni mizi in jel sem študirati jedilni list. Ali kako iznenadenje! Nisem še bil zvršil tega, kar pogledam slučajno pred se, pa vidim, da sedate dve dami uprav k moji mizi. In mlajša je bila uprav ona

predlog naj bi se uvrstil pred § 25 in 26 nov paragraf, ki naj bi izrekel, da v pokritje stroškov, ki nastanejo iz pričujočega zakona, se ustanovi deželni šolski zalog, čegar potrebnost se pokaže tako, kakor vsak drug deželni potrošek, in bi bilo z vsprejetjem tega predloga preskrbljeno pokritje večjih stroškov izvirajočih iz tega zakonskega načrta, ne da bi naš posestnik občutil preveč, glasoval je za ta predlog dr. Gregorčič in glasovali so zanj tudi vsi njegovi tovariši. In kdo je glasoval proti temu predlogu? Kdo ni „upošteval“ položaja našega posestnika“, kdo ni „upošteval“ tu okolnosti, da so šolske doklade tu in tam že naravnost neznošne“, kakor trdi dr. Tume organ „Soča“ v članku v svoji zadnji številki? Ta mož bil je poleg Italijanov baš isti odvetnik dr. Henrik Tuma. Kdo je bil oni, ki je govoril celo proti takemu predlogu? Ta mož je bil zopet dr. Tuma. Ko je dalje stavil dr. Verzeznassi, kakor je bilo v italijanskem klubu dogovorjeno in v slovenskem sprejeto dodatni predlog, da zakon stopi v veljavo še le tedaj, ko bo potrjen zakon o pristojbinah od zapuščin, ko se določijo letni preostanki normalno šolskega zaloga za šolske potrebnosti, in ko dovoli vlada prispevek najmanj 60 000 K na leto učiteljskim plačam. Kdo je bil zopet proti temu predlogu, ki je določal pokritje večjih stroškov, katere bi inace nalagal novi zakonski načrt, ako zadobi Najvišje potrjenje, na ramena naših posestnikov in obrtnikov? Vprašamo, kdo je bil zopet tisti mož, ki ni „upošteval“ položaja našega posestnika ter okolnosti, da so po nekod za njega že danes šolske doklade neznošne? Ta mož bil je poleg Italijanov, ki so besedo snedli, zopet dr. Tuma.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da so bili naši poslanci pripravi zboljšati učiteljem njih gmošno stanje, a da so se na drugi strani odločno branili, da bi bili naši posestniki in obrtniki preveč obloženi s stroški, katere bi zahtevalo zboljšanje učiteljskih dohodkov. Razvidno pa je iz zgoraj omenjenega tudi, da je bil izmed slovenskih poslancev dr. Tuma jedini, ki je po svoji najboljši moči naše poslance oviral pri njih namerah ter da ni prav nič „upošteval“ žalostnega položaja naših posestnikov ter okolnosti, da so šolske doklade po nekod že sedaj neznošne“ za naše posestnike in obrtnike. Pri vsem tem pa se drzne njegovo glasilo „Soča“ zvrčati vso krivdo na one, ki so popolnoma nedolžni ter odvrčati od dr. Tume, ki je v tem pogledu čez drn in strn korakal z našimi narodnimi nasprotniki v največjo kvar našega posestnika in obrtnika. Naše ljudstvo je namreč začelo spoznavati dr. Tuma in je tudi po pravici ogorčeno zaradi njegovega postopanja, ki je bilo naravnost naperjeno proti ljudskim koristim. Zato pa bi ga hotelo njegovo glasilo „Soča“ kolikor mogoče oprati. To pa ne pojde več, naj pa zavija in laže kolikor hoče. Najmanj pa doseže „Soča“ svoj namen s takimi članki, kakršnega je priobčila v svoji zadnji številki pod naslovom „Kako pa delajo „poklicani“ voditelji naroda?“, ki nima v sebi niti jedne pametne misli ter mrgoli samih neresničnosti in zavijanj.

Ščuvanje proti pričam. — Sodnijskim potom pozvane priče morajo po svoji vesti izpovedati, kar jih sodnija vpraša. Naš kazenski zakonik prepoveduje šuntanje proti takim sodnijskim pričam gledé tega, kar so pričale pod prisjega. Ta prepoved velja povsod v Avstriji, le na Goriškem menda poklicani činitelje te prepovedi ne poznajo. Zato se smejo pri nas priče javno smešiti, zasramovati in sumničiti. Tako je „Soča“ nesramno sumničila zaprisežene priče, ki so pričale v pravdi A. Gabrščeka proti „Gorici“. O poštenjaku, ki je po svoji vesti izpovedal, je „Soča“ pisala, da se je spominjal ali pa tudi ne spominjal le tega, kar je bilo njemu prav. O neki drugi priči je pisala, da je pozabila popolnoma, kar je bilo v prid tožitelju, a da je sicer obdržala vse malenkosti v spominu, ki naj bi pomagale tožencu do oproščenja.

Po obsodbi „Gorice“ šuntala je nesramno proti vsem nasprotnim pričam ter pisala: Nič ni hasnil tisti sistem klerikalcev v sodni dvorani, po katerem „pozabljajo“ in se „spominjajo“ kakor jim kaže.

Ta razuzdani list zaprisežene priče ne le sumiči, marveč jih tudi pobalinsko napada in smeši. Neko pričo je „Soča“ zmerjala z „babjim klepetadem“, drugo s „ponižnim plačanim slugom“; o neki priči je pisala, da je imela prekratke hlače, o neki drugi pa, da je bila zjutraj zgrabila predolge hlače; o neki priči je celo pisala, da ji je nova lasulja strašno nerodno čepela na glavi.

Ko se je časnikarski pobalin tako spasel nad pričami napravil se je na na-

čifutom“, drugega s „komedijantom in komično figuro“ ter piše o njem: Videli smo pred seboj neko suhljato, jezuvitsko sloko postavlo, ki pa se je krčila na bratnijskem stolu nekam v dve gubi, da je špičasti obraz nekako topo bil skoro vedno uprt v zeleno mizo.

Predržnost „Soče“ je toliko, da žali in sumiči priče še prej nego pozna njih izpovedbe. To se je zgodilo pred tremi leti, to se ponavlja tudi v zadnji št. „Soče“, v kateri napada znani nesramni pobalin dve priči, ki bi bile imele pričati v Tumovi pravdi.

Vse to vidi in čita državno pravdnistvo, in vendar greši „Soča“ proti jasnemu § 300 kaz. zakonika.

Dolžnost pričevanja pred sodnijo zahteva tudi varstvo zapriseženih prič! Ako te zaščite ne najdemo v Gorici, iskali jo bomo na drugem mestu.

Koncert „Nadine Slavijanske“.

— V sredo 4. marca t. l. v „Hotelu Central“ boše koncert „Nadine Slavijanske“. Družba obstoji iz 35 oseb, katere nastopajo pri koncertu v dragocenih bojijskih nošah. Vspored koncerta je sledeči: 1. „Od Urala do donavske obale“, potnica, zl. Günsburg; 2. „Skrivam svoj pristan“, starodavna pesem; 3. Maloruska plesna pesem; 4. „Nočni stražarji“, možki zbor, zl. Arhangelsky; 5. „Wanika ljubi Tanika“, zl. Dargomysky; 6. „Bolgarska flora“, zl. Ulassolow; 7. „Dubimrschka“, pesem ob Volgi. — Nabožne pesmi: 1. „Oče naš“, zl. Rimsky Horsakow; 2. „Pesem Kerubinov“, zl. Lwow; 3. „Psalms“, koncert z. Bortniansky. — Sviranje Balalajškega orkestra: 1. „Narodna pesem z varijacijami“, zl. N. Slavijanska; 2. „Presledek iz opere Carmen“, zl. Bizet; 3. „Valček“ (petje s spremljevanjem orkestra), zl. N. Slavijanska; 4. „Hamarinskaya“, narodni ples. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobivajo pri knjigotrožcu gosp. Wokulatu v Raštelu št. 4; prodajale se bodo tudi pri blagajni pred koncertom. Sedeži od 1—4 vr. 4 K, od 5—10 vr. 3 K, od 11—15 vr. 2 K. Vstopnina za one, ki bi hoteli stati 1 K. Nadejati se je obilne udeležbe.

„Goriški Sokol“ priredi na pustni torek dne 24. t. m. v prostorih „Slov. Čitalnice“ veliko maskirado. Začetek ob 8½ zvečer. Vstopnina na neude 2 K, za ude in dame 1 K. Kdor ne pride v maski ali kostumu, plača globo 1 K. V društveni obleki in garde-dame globe prosti. Maske, ki nočejo da bi se razkrile pred vstopom v to določenemu pregledovalcu, naj si priskrbe že naprej pri odboru posebnost vstopnic, ki se pri vstopu le pokaže. —

Premeščenje poštnega urada v Gosposki ulici. — Poštni urad št. 3 ki se nahaja zdaj v Gosposki ulici v Pavlčetovi hiši, preseli se v ponedeljek dne 23. t. m. v Spielterjevo hišo, nahajajočo se v isti ulici.

Nesreča. — V sredo predpoludne je padel 4 in polletni Marcel Chiades s prvega nadstropja na dvorišče nahajajoče se v Raštelu hiš. št. 29. Poškodoval se je zdatno na glavi in na nogah.

Posodi z mlekom so odnesli mlekarici Vizintin Katarini iz Rupe V jedni posodi je bilo 6 v drugi pa 5 l mleka. Torej mlekarice pazite na posodo in na mleko.

Ogenj. — V ponedeljek po noči je g. M. stanujoč v ulici Mattioli nehoti prevrnil svetilko napolnjeno s petrolejem. Padla je z mize na prostorač, ki se je takoj vnel, a vnela se je hkratu tudi odeja na postelji in druga obleka. K sreči pa se je posrečilo družini, da je kmalu ogenj pogasila, tako, da niso imeli ognegasci, ko so prišli na lice mesta, nič več opraviti. Pri vsem tem pa je povzročil ogenj blizu 600 K škode.

Most čez Sočo pri Barki. — Delo pri mostu čez Sočo pri barki napreduje prav hitro in se je nadejati, da se izroči most javnemu prometu že koncem junija t. l.

K dopisu z Vipavskega, katerega smo priobčili v predzadnji številki in v katerem se je nahajalo poročilo o zborovanju aidovske podružnice učiteljskega društva za goriški okraj, nam pošilja predsednik imenovane podružnice nadučitelj g. Medvešek k popravku, v katerem trdi med drugim, da je občni zbor imenovane podružnice soglasno vzprejel resolucijo, da naj se odpošlje deputacija v Trst s prošnjo, da bi se predložil zakončrt v sankcijo, dočim je dopisnik z Vipavskega trdil ravno nasprotno. — Dalje pravi g. Medvešek, da pri točki „Orgljarstvo in učiteljstvo“ ni zahajal kakor to trdi dopisnik z Vipavskega, g. poročevalec na socialno demokratično stališče, ampak je stal trdno na stališču, kakor vsako delo, bodi tudi orgljarstvo primerno plačano. To stališče da ni le socialno demokratično, ampak tudi kr-

trdi dalje, da ni res, da bi se bil križki nadučitelj obregnil „ob farovsko bisago, katera je po njegovem mnenju vedno polna“. Resnica pa je, da križki nadučitelj niti v mislih ni imel farške bisage. — Tudi trditve, nahajajoče se v dopisu z Vipavskega, da je bilo v pismu dr. Tume govora o veljavi in prihodnosti socialne demokracije, pravi g. Medvešek, da ni resnična. — Resnici na ljubo, kakor pravi g. Medvešek, objavili smo torej te vrstice, ker bi nam bilo žal, ako bi se komu po naši krivdi godila krivica. (Opominimo pa naj, da smo našega poročevalca vprašali, kaj je resničnega na njegovem poročilu, ker se mu od druge strani predbaciva neresničnost. In poročevalec nam je odgovoril, da vztraja pri svojih trditvah. Mi nismo bili pri zborovanju in ne vemo torej, kaj se je tam govorilo in sklepalo. Odkritosrečno pa povemo, da nas v tem oziru res veseli, ako ni res to, kar je naš dopisnik trdil.

Potres. — Dne 16. t. m. ob 9. uri zvečer se je čutil močan potres s podzemeljskim bučanjem od severo-zahoda proti jugo-vzhodu. Tako nam poročajo iz Sv. Križa na Vipavskem. Pa tudi v Gorici bil je ravno ob tisti uri še precej močan potres. — Z Gorenjskega pa prihajajo „Slovenca“ poročila z raznih krajev o potresu. Po nekaterih krajih je bil potres tako močan, da so se celo vrata odpirala.

Iz Sovodenj nam poročajo: V petek dne 13. t. m. po noči je pahnil posestnik St. Černic raz svoj hodnik v 1. nadstropju pijanec Ivana Česčut, in je tako nesrečno padel, da si je razbil glavo in se nahaja zdaj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici. Stvar pa je bila menda taka. Posestnik Č. stanuje sam v svoji hiši, in v tej so imeli ponočnjaki svoje skrivališče. Igrali in pili so cele noči. V petek po noči pa najbrže je hotel pijani Česčut iti igrat v omenjeno hišo. A ker je bila tema, Černic najbrže ga ni poznal in mogoče mislil, da je kak tat V tem položaju ga zgrabi in pahne v ograjo hodnika s tako silo, da sta ograja in Česčut padla na tla. Černic se nahaja zdaj v preiskovalnem zaporu.

Visoka starost. — Dne 15. t. m. umrl je v Šempasu Jožef Faganel, udovec Bil je rojen v Ozeljanu 1. maja 1809, dosegel je torej blizu 94 let. Svoj čas bil je župan v Šempasu. Nekaj let živl je pri svojem svaku v Šempetru pri Gorici. Tista leta bil je eden prvakov slovenskih mož. Iz one dobe je še mnogim v spominu tragična smrt njegovega edinega sina, kateri je vozeč od narodne veselice ponesrečil na cesti. Od tega časa postal je ranjki Jožef pobit in molčeč. Prodal je svoje lepo posestvo na Pristavi pri Šempasu in životaril je nekako samotarsko. Mož je vreden spomina ker se je večino svojega življenja djansko udeleževal narodnega napredka na Goriškem. Bil je mnogo let deluoč sotrudnik „Sloge“. V svoji visoki starosti se sicer ni več udeleževal javnega življenja, a pri vsaki dani priliki je kazal gorko sočutje za pravi narodni napredek. Ves čas svojega gospodarstva je bil zgled pravega gospodarja, kajti natanjko je vodil račun svojih dohodkov in stroškov, kar še dandanes le redko naši posestniki opravljajo. Radi svojega tihega in mirnega značaja je bil med ljudstvom jako priljubljen. To se je videlo tudi na dan njegovega pogreba, katerega so se občinarji prav v obilnem številu udeležili.

Pravega mojstra v goljuži se je skazal mešetar Fratrik Ivan iz Bilj. Posrečilo se mu je nasmukati celo vrsto trgovcev in mesarjev, ter izvabiti jim lepe svote denara. Že delj časa imeli so ga na sumu, a do živiga mu vendarle niso mogli priti. Prodajal je namreč prašiče in teleta, katerih ni imel in dobival na njih račun denar. Tako mu je dal krčmar Blažič na račun prašičev, katerih ni nikdar videl 60 K. Krčmar v Rabatišču Ivan Birs dal mu je 180 K, na ponarejeno hranilnično knjigo. Krčmar Musič Franc dal mu je zopet 10 K na račun prašičev, katerih ni bilo. Istotako mu je dal trgovec Černe na račun prašičev, katerih Fratrik ni imel, v denaru in v blagu 103 K 90 v. Tako je naplohtal mesarja Antona Pelicona za 46 K, mesarja Josipa Rijaveca za 10 K, mesarja Ludovika Illicerja za 24 K. Pri mesarju Nodusu pa je poskusil s teleti in dobil je od njega na račun 6 K. Previdnejši je bil mesar Fogar, kateri mu je dal na račun obljubljenega teleta le 2 K. Najbolj pa se je opeklet pri Fratriku trgovec Bregar, kateremu je Fratrik z zvijačo izvabil znesek 400 K. Fratrik se nahaja sedaj v zaporu.

„Marijina družba“ v Kamnjah priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob 3½ pop. slavnost v proslavo 25 l. papeževanja sv. Očeta Leona XIII. z sledečim vsporedom: 1. P. H. Sattner. Oganj k natin-

3. I. Mitterer: „Papeževa pesem“, mešan zbor s harmonijem; 4. Deklamacija; 5. H. Volarič: „Novinci“, možki zbor; 8. „Sv. Neža“, igrokaz v 2 dejanjih, spisal Vilj. Pailler; 9. Rihar: „Sv. Neža“, ženski zbor; 10. „Marijino življenje“, slike z scioptikom. — Vstopnina 30 vin. Sedež 60 vin. Dobiček je za družbeno zastavo.

Izpred sodišča. V ponedeljek se je vršila pred tukajšnjem kot kazenskim sodiščem obravnava proti 27-letnemu Ludoviku Richterju iz Slezije zaradi goljufije in tatvine. Richter je hodil namreč delj časa na hrano k neki Köhl, ki je imela krčmo na Reki. Obluboval ji je vedno, da ji plača ko potegne neko večjo dedščino. Napravil je že dolga za 242 K 28 v., a dedščine ni bilo od nikoder. Konečno pa je še okradel moža omenjene krčmarice. Odnese mu je namreč 12 K. Richter se je izgovarjal, da je bil ves čas, ko je bil na Reki pijan. No sodniki mu tega niso verjeli in obsodili so ga na šest mesečno ječo.

Nesreča. — V Rihembergu pred krčmo pri „Brezarju“ se je pripetila velika nesreča. Trinastletnega dečka Antona Vidmarja je udaril konj s kopitom v trebuh tako nesrečno, da je drugi dan umrl. Zdravnik je v mrtvašnici otroka raztelesil in našel, da mu je konjsko kopito dve črevesi pretrgalo.

Zadarska „Unione“ razpuščena.

— Zadnjič smo poročili, da je društvo „Unione“ hotelo prirediti ples ter da je v ta namen okrasilo dvorano s kipi italijanskega kralja in kraljice se znaki, Garibaldija in drugimi takimi iredentovskimi znamenji. Povedali smo tudi, da je politična oblast doznavši vse to, vkazala odstraniti zgoraj imenovane iredentovske znake, a da se društveni odbor ni hotel udati odredbam politične oblasti, marveč, da je raje opustil ples. Zdaj na doznajemo, da je politična oblast to društvo razpustila. Med razlogi, katere navaja politična oblast opravičujevaje ta svoj korak, nahaja se tudi ta-le, namreč, da je bila demonstracija političnih čutov, stremečih po odtrganju teritorijev od državne celokupnosti. Zadarskemu namestništvu pa se je zdelo tudi potrebno, da se v svojem odloku konstatiralo, da so e kr. uradniki koj izstopili iz društva, ko so doznali za zgoraj omenjeno demonstracijo. Gledé tega opaža tržaška „Edinost“ prav primerno to-le:

V naših očeh pa je nerazmerno važnejše dejstvo, da so bili e kr. drž. uradniki členi takega društva. Kajti tega naj nam ne pripoveduje nobeno namestništvo, da je še le o prireditvi tega plesa prešnil vodstvo društva tak duh! Z mirno vestjo se more marveč trditi, da je takov duh felonije, izdajstva, vladal v društvu že poprej, da so členi uradniki to tudi vedeli, a so vendar ostajali členi društva!!! To je ravno značilno za razmere, da se nahajajo drž. uradniki, ki so členi društva, ki stremi „po odtrganju teritorijev od celokupnosti države“. Vse tako kakor pri nas v Primorju.

Nakup žrebcev. — Ker potrebuje kmetijsko ministerstvo žrebcev za razne žrebčarske postaje, pozivlja lastnike mladih žrebcev, ki bi hoteli prodati svoje žrebce, da to prijavijo omenjenemu ministerstvu do konca aprila t. l. Natančnejša pojasnila dobé o tem dotičniki pri okrajnih glavarstvih ali pa pri namestništvu.

Surov podčastnik obsojen na dve leti in pol ječe. — Vojaško sodišče v Dancigu je obsodilo te dni podčastnika Kowalskega na dve leti in pol ječe, zaradi trpinčenja vojakov. Ta človek ravnal je z vojniki prav živalski. Nekega vojaka po imenu Ulbanskega pretepaj je 33krat. — Kowalski ni tolkel vojakov s pestjo, marveč s puškinim kopitom. Prav pogostoma je tolkel s kopitom vojake po prstih na nogah in sicer do krvi. Vojakom, posebno pa novincem, je kar naravnost pljuvati v obraz. Novincu Mehlmannu, ki je držal odprta usta, moral je drugi vojak pljunil v usta. Nekega dne je pozval one, katere je trpinčil, naj bi se oglasili, in res bili se nekateri tako neprevidni, da so se oglasili, ali gorje njim. Začel jih je tako hudo klofutati ter obsipati z zaušnicami, dokler niso rekli: „Ne, naš gospod podčastnik nas ni nikdar trpinčil“.

Plin zadušil zaročenca. — V Bruslju imel se je poročiti geometer Servais z gospodično Corr, hčerko inženirja Corr. Še tri dni je majnkalo do poroke. Tri dni pred poroko se poda zaročenec zvečer na najeto novo stanovanje, da se prepriča jeli je vse v redu. Ko je vse pregledal in našel vse v redu, sklenil je ostati čez noč tam ter spat v novem stanovanju. Drugi dan, bilo je to v nedeljo, pa je imel priti na obed k svoji zaročenki. Dolgo so ga pričakovali, a njega ni bilo. Konečno ga je šel inženir g. Corr iskat. Ko ga ni našel nikjer drugod, nadal

kon. Nadalje je govoril o dveletnem službovanju, o trpinčenju vojaštva in o narodnostnem vprašanju v armadi. Dokler ne bo armada ljudska vojna, bo ponesrečila vsaka reorganizacija. Dokler bodo Čehi čutili, da ima armada namen germanizatoričnega zavoda, ki agituje proti narodnemu značaju, ne bodo glasovali za njeno pomnožitev. Čehi da bodo glasovali proti predlogi, da izrazijo s tem tudi svoje nezaupanje vladnemu sistemu. Posl. Schücker je izjavil, da hoče nemška napredna stranka, da se državi ohrani pozicija velesile. Iz ozirov na zvezo z Nemčijo mora Avstrija skrbeti za razvoj svoje vojne moči. Posl. Wohlfahrt pravi, da njegova stranka toliko časa ne more glasovati za predlogo, dokler se ne bo ozirala vlada v prvi vrsti na koristi kmečkemu stanu in obrtnikom. Posl. Chiari je sicer govoril za predlogo, a predlagal, da naj bi ta zakon še le takrat stopil v veljavo, ko se isti zakon tudi na Ogrskem vzprejme. Posl. Schreiter je govoril proti predlogi. Posl. Heiling je predlagal zvišanje pokojnin vojaškim penzionistom in njih vdovam in sirotam, ki so bile odmerjene pred l. 1900. Posl. Svoboda je postavil resolucijo glede posredovalnice za delo za rezerviste ter glede kmetijskih tečajev v armadi.

V sredo se je razprava nadaljevala. Prvi je govoril krščanski socijalec Schraffl, ki je rekel, da Avstriji ne preostane drugega, nego odločiti se za dvoje: namreč ali tekmovali v oboroževanju z drugimi državami, ali pa pustiti, da sosedne države Avstrijo zdrobijo. Posl. Götz se je izrekel za predlogo in sicer ne za to, ker želé to naši najvišji krogi, ampak jedino le z ozirom na trozvezo. V imenu Italijanov je govoril posl. Conci. Ta je izjavil, da hočejo Italijani glasovati proti predlogi, ker se ni hotela vlada ozirati na njih zahteve. Po njegovem mnenju so bremena, katera nalaga militarizem kmečkemu stanu in obrtnikom še danes tako težka, da jih ni mogoče skoro več prenašati. Ako bi se pa ta bremena povečala, potem bi omenjena stanova morala brez drugače onemoditi. Z ozirom na to, da vlada z novo predlogo prebivalstvu le nova bremena nalaga, ne da bi se hotela zmeniti za opravičene zahteve, katere je stavil do nje italijanski klub, bodo torej oni in njegovi somišljeniki glasovali proti predlogi. Posl. Udrzal je rekel, da ima parlament žalostne skušnje z vojaško upravo, ki se proketo malo briga za pritožbe poslancev in dela vedno to, kar sama hoče. Gotovo je, da se potrdi v vojaške vsake leto večje število novincev, kakor bi se jih smelo potrditi na podlagi postavnih izkazov. Tudi je gotovo, da bodo stroški za povišanje števila novincev veliko večji od onih, katere navaja minister. V Avstriji sploh ne more biti govora o konstitucionalni državi. V Avstriji ne vlada nikdo drugi nego burkrazizem. Naš parlament ni nič drugega nego gledišče beb, katero drži v zakupu dr. Körber z nekaterimi grofovi in knezi. Govornik pravi, da bodo Čehi glasovali proti predlogi ne iz mržnje proti armadi, marveč, ker hočejo na ta način protestirati proti sedanjemu vladnemu sistemu. Posl. dr. Lueger pojasnjuje, zakaj so se krščanski socijanci odločili glasovati za predlogo. Govornik pravi, da se je podala k ministerskemu predsedniku deputacija, katera mu je naznanila, pod kakimi pogoji so krščanski socijanci pripravljeni glasovati za predlogo. Stavili so namreč tri pogoje in sicer se nanaša prvi pogoj na one sinove, ki so edina podpora družinam. Drugi pogoj se nanaša na oskrbovanje armade in tretji pa na vojaške vaje v zadnjem letu. Ker je dobila deputacija od ministerskega predsednika glede omenjenih treh točk povoljne odgovore, so se krščanski socijanci odločili glasovati za predlogo. Govornik protestira proti nameram Ogrrov, da bi se ustanovila na Ogrskem ogrska narodna armada. Govornik je prijel hudo socijalne demokrate ter jih označil kot notranje sovražnike države. Rekel je, da je armada za to, da brani državo pred zunanjim in notranjim sovražnikom, torej tudi pred socijalnimi demokrati. Govorili so še nekateri poslanci, med njimi socijalni demokrat Daszynski in poslanec Scheicher, ki je ostro napadal socijalne demokrate ter se spominjal tudi lanskih dogodkov v Trstu, pri katerih je po njegovem mnenju vojaštvo postopalo korektno.

V četrtek je govoril najprej socijalni demokrat Eldersch. Rekel je, da so njegovi somišljeniki neizprosni nasprotniki militarizma. Socijalisti, pravi govornik, ne pobijajo militarizma samo zaradi tega, ker nalaga ljudstvu toliko krvnega in denarnega davka in ker požre toliko milijard, katere bi obrodile obilen sad, ako

v državi, marveč socijalisti pobijajo militarizem tudi zaradi tega, ker vidijo v njem nevarnost za mejnarodni mir in ker je ravno militarizem ono zlo, ki rodi pri mogoteh poželjivost po pridobivanju večje posesti. Govornik pravi nadalje, da je militarizem dandanes v prvi vrsti naperjen proti socijalistom.

Nekdaj pravi govornik so bili vojniki najeti proti plačilu, dandanes pa se jemljejo k vojaštvu po največ iz delavskega stanu, in ti sinovi delavca vporabljajo se danes v boju proti stanu iz katerega so izšli. Govornik povdarja nadalje, da se ni še nikoli bila vojska, za to, da bi se zboljšalo stanje delavskega stanu. Gledé konjice, pravi govornik, da je ista v vojski dandanes neporabna in da bi zadostovalo le malo število konjikov za rekonjiciranje. Pri vsem tem pa se vedno množi število konjiških polkov, to pa samo za to, da se v njih v lepih in bliščečih uniformah šopirijo sinovi plemenitašev in bogatašev. Govornik kritizira potem način izvežbanja vojakov. Vojaki se vežbajo dandanes le za parade in ne za vojsko. Nekateri častniki pravijo vojakom, da se mora za to trdo biti z nogami ob tla, da sovražnik zbeži že, ko zasliši trde korake (smeh v zbornici).

Govornik izvaja nadalje, da je lepo število vojakov, ki se ne rabi za drugo nego za snaženje čevljev častnikom in večkrat tudi za pesterne. Tako zloraba vojaštva naj se odpravi in vojaške naj se podučuje jedino le v tem, kako braniti domovino. Kot glavni vzrok za povišanje vojaštva, navaja se da je to potrebno, ako se hoče naša država prištevati k velesilam. Po govornikovem mnenju pa se Avstrija vsled malenkostne politike njenih državnikov ne more danes več prištevati k velesilam. Sicer pa živi danes Avstrija v najboljšem soglasju z drugimi državami in zato ji ne preti nobena nevarnost. Zaradi tega je pa tudi popolnoma neopravičena zahteva po zvišanju števila vojakov. Ko je govornik nekoliko opsoval dr. Luegerja, začel je govoriti o trpinčenju vojaštva ter je rekel, da je v prvi vrsti zasluga socijalistov, ako se vojniki danes ne trpinčijo več tako, kakor so se trpinčili. Govornik oboja potem vojaško upravo zaradi tega ker kaznuje rezerviste, ki se pri kontrolnih shodih zglašajo v svojem materinskem jeziku, mesto v nemškem. Tako se je n. pr. neki Poljak Liebhart pri kontrolnem shodu zglašil v poljskem jeziku, mesto v nemškem in je dobil zaradi tega tri tedne zapora. Med tem časom mu je pa žena nevarno obotela. Prosil je, da bi jo smel obiskati, ali mu ni bilo dovoljeno. Žena umrje in Liebhart bi jo rad videl mrtvo ter se udeležil njenega pogreba ali poveljnik Galgoczi dovolji mu ni niti tega.

Pri tej priliki se vsuje na vojaškega poveljnika Galgoczi celotna kopa najgrših psov iz ust govornika in drugih socijalistov. Pernerstorfer imenoval ga je psa ter mu izrekel razne druge psovke, samo človek ne. Predsednik ga je poklical sicer k redu, kar je pa malo izdalo, ker so pa drugi socijalisti ponavljali to kar je poprej rekel Pernerstorfer. Govornik je potem naštel nebroj vojaških trpinčenj, katere ima baje na vesti poveljnik v Przemyslu feldcajgmajster Galgoczi. Za Elderschem govoril je Morsey za predlogo. Krščanski socijalec Stein je hudo grajal stanje vojaških zaporov, ki so taki, da bi se ne smelo vanje zapirati niti psov. Žalostno, pravi govornik je stanje tudi vojaških bolnišnic. Govornik omenja tu štabnega zdravnika dr. Ludviga, ki je delal svoje zdravniške poskuse nad bosenskim vojakom, ter pozivlja ministra, naj poskrbi, da se ne bodo v vojaških bolnišnicah rabili mladi vojniki namesto domačih zajcev za zdravniške poskuse. Za Steinom govoril je posl. Bianchini. Bianchini pravi, da bo iz raznih političnih in gospodarskih ozirov glasoval proti predlogi. Dalmatinski Hrvatje niso v stanu prenašati večjih vojaških bremen. Hrvatje so bili vedno najbolj zanamerni. Vlada jih je pri vsaki priliki žrtvovala Italijanom in Madjarom. S protihrvatsko politiko pa je vlada vedno podpirala italijanski iredentizem. Govorila sta še domobranski minister Welsersheimb in češki radikalec Fressl. Prvi je našteval olajšave, katere hoče vvesti vojaška uprava, gledé vojaških vaj, gledé oskrbovanja vojaštva ter gledé onih sinov, ki so jedina podpora družin. Konečno omeni, da se vlada vjema z Chirivem predlogom, da se ta predloga zakonito ne vveljavi, dokler jo ni vsprejel tudi ogrski parlament. Fressl se pa bavi s samomorji vojakov, katerih je bilo v armadi lansko leto 308. Ko sta govorila še poročevalca pro in contra, prešla je zbornica k glasovanju. Najprej se je glasovalo o predlogu, katerega je stavil v imenu manjšine posl. Schuhmeier gledé dveletne službe. Glasovalo se je po imenih. Ta

dugo, pri katerem je bila vojaška predloga v drugem branju vzprejeta z 217 glasovi proti 108. Tako je bila ta predloga tudi v tretjem branju sprejeta z veliko večino glasov. Zgodilo se je to ob 2 urah in 15 m. popoldne. — Prihodnja seja bo 27. t. m.

Politični pregled.

Shod odposlancev avstrijskih mest z lastnim statutom.

Te dni se je vršil na Dunaju shod odposlancev avstrijskih mest z lastnim statutom. Na shodu se je sklenilo zahtevati od vlade sledeče koncesije: oproščenje od davkov za vsa podjetja mest, ki so na korist prebivalstvu; oproščenje od poštnih pristojbin za dopisovanje v stvarih prenešenega delokroga; prepustitev užitninskega davka občinam, uvedenje občinskih doklad na pivo in prisilno zavarovanje proti požaru. Prihodnji kongres bo meseca maja.

Ogrski parlament.

V ogrskem parlamentu se še vedno nadaljuje razprava o vojaški predlogi. Opozicijske stranke obstruirajo tako uspešno, da se nahaja razprava še vedno tam, kjer je pričela pred štirinajstimi dnevi. Se ve, da ne manjka burnih prizorov. Jeden tak prizor bil je tudi v pondeljek. Posledica tega prizora pa je, da je poslanec Lengyel pozval domobranskega ministra barona Feyervarija na dvoboj. Baron Feyervary je namreč zaklical poslancu Lengyelu, ko je nekaj trdil, da laže. Vsled tega je bil domobranski minister torej pozvan na dvoboj, katerega je tudi vsprejel, čeravno se mu je to, kakor je sam rekel, sitno zdelo, ako se pomisli, da ima že 70 let. Dvoboj se je vršil v četrtek in sicer na sablje. Iz dvoboja pa sta odnesla zdrave pete obadva.

Reforme v Macedoniji.

Dne 17. t. m. sta Avstrija in Rusija predložili vsem onim velesilam, ki so podpisale Berolinsko pogodbo, načrt reform, ki naj se uvedejo v evropskih turških pokrajinah. V diplomatskih krogih so mnenja, da bo Turčija protestirala proti tem reformam. Nove reforme so skoro slične onim, katere je objavila Turčija in se ne nahajajo v njih posebne novosti. Jedna takih novosti bi bila sicer ta, da bi se desetina ne pošiljala več v Carigrad, marveč, da bi se ista porabila za potrebščine dotičnih pokrajin. Dalje se razlikuje načrt reform, katerega predlagati Avstrija in Rusija od onih reform, katere je nameravala izvesti Turčija, tudi v tem, da dotični guverner, naj si bode pa ta kristjan ali pa tudi ne, ne bo obvezan poprašati za svet in zadovoljenje v Carigradu, za vsako naredbo ali pa spremembo, katero bi hotel izpeljati, marveč da bode njegov delokrog mnogo širji od onega, katerega bi mu pripuščale one reforme, katere je hotela Turčija izvesti. Zdaj nastane vprašanje, da li bode Turčija omenjeni načrt reform vzprejela in ako udobi osebo, ki bi bila sposobna take reforme izvesti. Kier so se pa Macedonci nadejali, da zadobé popolno avtonomijo, se je bati, da se ne bodo nikakor zadovoljili, ako se te reforme v Macedoniji tudi v resnici izvedejo.

Razpust macedonskih odborov v Bolgariji.

Bolgarska vlada je razpustila vse macedonske odbore, nahajajoče se v Bolgariji. Ob enem pa je tudi dala zapreti glavne buditelje macedonskega gibanja na bolgarskih tleh. Ljudstvo je zaradi takega postopanja vlade jako razburjeno, čeravno se ni bati, da bi se dotičnim vodjem slabo godilo v zaporih. V „sobranju“ so interpelirali ministerskega predsednika Daneva zaradi razpustitve macedonskih odborov. Danev je odgovoril, da je storila vlada to zaradi tega, ker so ji očitali druge države, da podpira revolucionarno gibanje. Nam se zdi, da je vse to komedija in proti turško gibanje v Bolgariji imelo bode odslej ravno tako proste roke, kakor doslej. Danev si je pač mislil, da nekoliko peska v oči onim, ki to želé, pač nič ne škodi. —

Turčija se oborožuje.

Turčija je pozvala te dni pod orožje zopet večje število vojaštvo. Kornim zapovednikom pa je naznanila, naj bodo vedno pripravljeni na splošno mobilizacijo. Pri trdki Krupp pa je Turčija naročila 100.000 kg brezdimnega smodnika, kateri naj se ji takoj dopošlje.

Vojne priprave.

Iz Sebastopola poročajo, da skuplja Rusija tam vse polno vojne blaga, katero bode vkrcala na ladje. Za slučaj, da pride do konflikta med Rusijo in Turčijo, odpljuje rusko vojno brodovje proti Bosporu, dočim bi izkrcala Rusija svoje vojaštvo v bolgarskih lukah Burgas in Varna. —

Iz Varšave pa se poroča, da so vsa

krdela vedno pripravljena na odhod. Iz tabora Novi Minsk sta že odpotovala dva polka v južno Rusijo. Istotako odpotujejo tje v teh dneh tudi drugi oddelki ruske vojske. Iz Solije se poroča, da je vsa konjica odšla na turško-bolgarsko mejo. Iz Carigrada pa poročajo, da je sultan zaukazal ustanovitev dveh novih konjiških polkov. Ob enem je zaukazal da se nakupi 2000 konj v turških pokrajinah, 1800 konj pa v inozemstvu.

Iz Sredca poročajo, da se je podal Boris Sarakov s svojo četo v Macedonijo. Četa je oborožena z puškami po sistemu Manlicher. Dobil je baje v ta namen 130.000 frankov iz Pariza.

Domače in razne novice.

Umrli je v Gorici v 83. letu svoje starosti vitez Scherzer, ki se je udeležil svoječasno znanstvenega potovanja okolo sveta z „Novaro“.

Sinoči je umrl g. Ivan Reja, krčmar za vojašnico v Gorici v 51. letu svoje starosti. Pogreb bode jutri v nedeljo popoldne. N. v m. p.!

Kuratorlj obrtne nadaljevalne šole za zidarje v Renčah je imenoval za definitivnega učitelja g. Rudolfa Vižintina in za drugega učitelja g. Urha Pavlica.

Kupčjska zbornica. — Trgovinski minister je potrdil izvolitev barona Evgenija Ritterja pl. Zahony predsednikom in Ludovika Mighettija podpredsednikom kupčjske zbornice.

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedniku: Jernej Kopač, svečar v Gorici 48 K; Ant. Kazafura podaril prično v znesku 2 K 60 h; učiteljstvo in prijatelji šole pri zabavnem večeru v Sempasu zložili 20 K 20 h; A. W. v B. podarila 10 K; Oskar Gabršček, državni poslanec, za prvo četrtletje 30 K; Štefa Kinderčev v Gorici 10 K; po naročilu r. dr. Keršovanija izročila udova gospa Ulrika Keršovani 50 K.

Mesečnino za januar so plačali gg.: prof. Viktor Bežek 2 K; deželni poslanec Leop. Bolko 10 K; prof. Jakob Čebular 2 K; c. kr. okr. š. nadzornik Fr. Finžger 4 K; sodni tajnik Josip Fon 2 K; sodni svetnik M. Gabrijelečič 2 K; J. — k. A. 2 K; c. kr. notar Josip Kavčič 2 K; katehet Alojzij Kovačič 2 K; odvetniški koncip. Srečko Kovačič 2 K; kn.-nadšk. kaplan Jos. Ličan 3 K; vadnični učitelj Ivan Mercina 2 K; prof. Gustav Novak 2 K; dr. A. N. Papež 2 K; dr. Andrej Pavlica 5 K; računski višji svetnik Ivan Pirjevec 2 K; vodja „Cent. pos.“ Svetoslav Premrou 2 K; prof. Gvaiz 2 K; prof. Ant. Šantel 5 K; vodja Franc Setničar 2 K; vadnični učitelj Franc Sivec 2 K; katehet Andrej Tabaj 2 K; notarški kandidat Ferdinand Terkuč 2 K; trgovec J. Zrnik 2 K; krojaški mojster Fr. Čufer 2 K; kavarnar Fr. Pečenko 3 K.

Upravištvu je došlo: Na svatbi g. Viktorja Keber z gospodično Rozino Battistič v Bukovici 18 K 30 h; Ant. Plesničar, zupnik na Lokvah dobil od godovanja sv. Valentina v Ravnici 8 K.

Presrečna hvala vsem darovalcem in vedno več posnemalcev!

V spomin dr. M. Keršovaniju, splošno obžalovanemu in skrbnemu zdravniku, ter namesto venca na njegovo krsto podaril je gospod Anton pl. Braunizer po 5 K ubogemu, pridnemu učencu ter ubogi, pridni pa lepega vedenja učenki v „Šolskem Domu“. Šolsko vodstvo je izročilo velikodušno darova Rudolfa Vidmarju, učencu 3. in Mariji Pavšičevi, učenki 6. razreda društvene ljudske šole, ter izreka gospodu darovatelju tem potom svojo presrečno zahvalo.

Kmetijski shod bode jutri ob 3. pop. v Pliskovici na Krasu. Potovalni učitelj za kmetijstvo g. Ant. Štrekelj govoril bode o predmetu: Kako moramo ravnati, da nam bo prinašala živinoreja na Krasu več dobička.

Farbanje in zavijanje brez konca in kraja. — Ko se je razpravljalo v zadnjem deželnozborskem zasedanju zakonski načrt glede povišanja učiteljskih plač, so se naši poslanci sicer izrekli za povišanje učiteljskih plač, kakoršno določa dotični zakonski načrt. Ali naši poslanci so bili vedno proti temu, da bi se pokritje, večjih stroškov vršilo tako, kakor se je vršilo dosedaj, namreč, da bi morali stroške za učiteljstvo nositi okrajni šolski zalogi, katere mora naše kmečko ljudstvo in naši obrtniki polniti z dokladi izključno le na izravne davke. To svoje stališče so naši poslanci povdarjali vedno in povsod in povdarjali so je tudi pri sklepanju omenjenega zak. načrta. Dr. Gregorčič je namreč koj pri začetku razprave o tem načrtu v svojem in v imenu svojih somišljenikov izjavil, da priznavajo potrebo, da so pripravljene pri tem sodelovati, a da so v skrbeh radi pokritja večjih stroškov, ki nastanejo, ako bo potrjen ta zakon, da zahtevajo, naj se v zakonu

tudi tu delj časa, a nikdo se ni oglasil. Zdaj pa se spleza na zid vrtno ograje ter se poda od tod na stanovanje. Tu pa najde namenjenega zela ležečega mrtvega na tleh. In kaj se je zgodilo? Ko je namreč Servais ogledoval stanovanje, dregnil je z dežnikom ob plinov ventil; vlegel se je v posteljo, a izpuhteli plin ga je zadušil.

Izjava.

Vsojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da me ne zastopa g. Frane Weiss od 1. marca t. l. naprej v nikakem oziru več.

Ob enem naznanjam svojim cenjenim klijentom, da bodem potoval o priključitvi vsake osebe po deželi, ter sprejemal naročila na vse izdelke fotografske stroke, ter zagotavljam solidno in točno postrežbo v vsakem oziru.

Z odličnim spoštovanjem

udani
Anton Jerkič
fotograf.

Nova trgovina.

Usojava se ljudno naznaniti, da boveda otvorila z začetkom meseca marca t. l. popolnoma novo urejeno

trgovino z
manufakturnim
blagom

v šolskih ulicah in Corso Verdijeve ulice št. 7 vogal bivše okr. sodnije. — Priporočujoč se za obilen obisk, zagotavlja solidno in točno postrežbo ter beleživa z odličnim spoštovanjem

Hedžet & Koritnik.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Učenca

se takoj sprejme v trgovino manufakturnega blaga. Več pove uprava „Gorice“.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinjo, eventualno ene sobe in kuhinje s pripadki, se išče

v mestu ali bližnji okolici za slovensko uradniško družino brez otrok. Uselitev najdalje 14. marca t. l. — Ponudbe na naše upravnništvo.

Samo 7¹/₂ kron

stane

Orig. Solinger „Comfort“
stroj za striženje las.

ki je svetovno znan po dobri in lični izpeljavi. Zaradi umetnega dela in dobre snovi zagotavlja ta stroj brezporojno in trajajoče poročstvo za dobro in nežno striženje las. — Z 2 podložnimi česali, 3, 7 in 10 mm dolga rez, s ponikelnim nožem (1 nadomestna zavita zmet). Cena K 7.50. Za brado K 6—

500 dvojnih-poljskih kukal
(Doppel-Feldstecker)

144 mm, Mod. „Zeus“, čisto akromatična kukala, ki so nepreosljliva glede povečanja in obsega, z natančno reprodukcijo najmanjših predmetov brez pačenja, ponujam v eleg. usnjatem etuju z naramnico ali pasom po K 12 mesto po K 35. Pošilja s pošt. povzetjem, dokler je kaj zaloge

M. Rundbakin,

Dunaj, IX./1, Berggasse št. 3/32a

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinca v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobé tudi testenine trdke Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semeniški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši)

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25,
(v lastni hiši)

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlinca v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

TISKA:

Časopise —
Knjige —
Diplome —
Trgovske račune —
Cenike —
Vabila za veselice —
Pisma s firmo —
Razne etikete —
I. t. d.

NARODNA =
= TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnije —
Plakate —
Sprejemnice —
Računske sklepe —
Pobotnice —
Razne posetnice —
Poročnice —
Osmrtnice —
I. t. d.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Za streljanje

pri cerkvenih in posvetnih slavnostih so oblastveno dovoljeni in priporočeni

edino le papirnati topiči (bombe)

kateri se izdelujejo v pyrotehničnem laboratoriju pooblaščenega in priznanega

pyrotehniku Ferdinanda Makuca v Gorici.

N. B. 100 (sto) topičev stane 20 gld. oziroma 40 K.

Razpis dražbe.

Pri podpisanem županstvu se odda na dražbi 14. marca t. l. od 10.-12. ure predp. delo zgradbe novega pokopališča v farni občini Podbrdo. Delo je cenjeno na 8914 K 96 v.

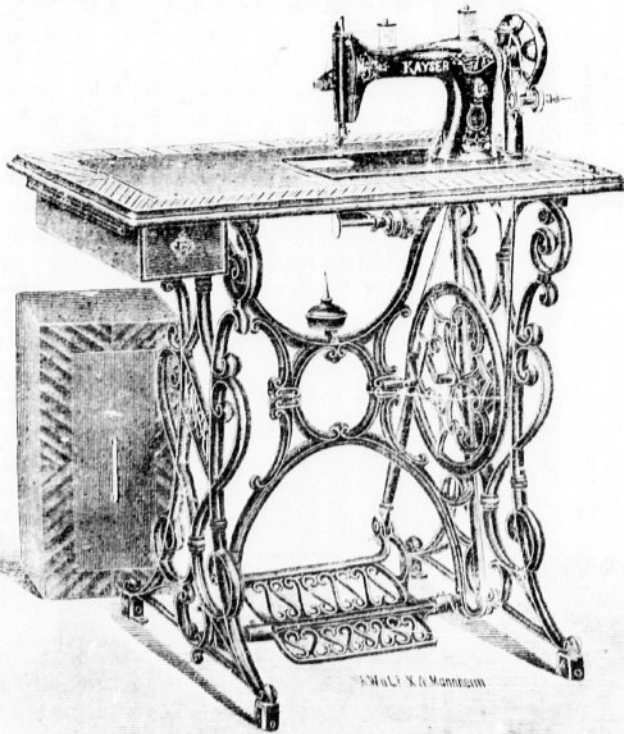
Kdor se misli udeležiti te dražbe, mora vložiti 10% kavcije gori omenjene svote.

Delo se odda najnižjemu ponudniku.

Dražbeni pogoji, načrt in stroškovnik so razpoloženi v občinskem uradu.

Županstvo na Grahovem
(ob Bači).

Župan:

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakor tudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkarenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

burska dvokolesa

ter

angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. — Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 vin. — Edina mehanična delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokoles.

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,